

**Azərbaycan
Prezidenti türkiyəli
həmkarına
başsağlığı verib**

Bax 3

**Çoxölçülü strateji
tərəfdaşlıq: İlham
Əliyevin
Avropada növbəti
böyük uğuru**

Bax 6

**Prezident
Administrasiyasının
məsul işçiləri
bölgələrdə vətəndaşların
müraciətlərini dinləyiblər**

Bax 5

Ilham

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 041 (6006) 29 fevral 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

RRIDOR ADVISORY COUNCIL SIXTH MINISTERIAL MEETING
VƏRƏT ŞURASI ÇƏRÇİVƏSİNDƏ NAZİRLƏRİN ALTINCI TOPLANTISI
Baku, 28 February 2020

Bax 2

İlham Əliyev: "Azərbaycan etibarlı tranzit ölkəyə çevrilib"

*Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası
çərçivəsində nazirlərin VI toplantısı keçirilib*

Azərbaycanın Bax 9
**Birləşmiş Millətlər Təşkilatına
üzv olmasından 28 il ötür**

Müasir dünyada Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz uğurlu xarici siyasət xəttini davam etdirir, beynəlxalq aləmdəki mövqeyini artıraraq, bu münasibətləri möhkəmlətməyə önəm verir. Dövlət başçısı xarici siyasət məsələlərini daim diqqət mərkəzində saxlayaraq, diplomatiyamız qarşısında duran prioritet vəzifələri müəyyənləşdirərək, onların planlı və ardıcıl surətdə həyata keçirilməsini təmin edir.

**"TAP Azərbaycan-İtaliya dostluğunun
təzahürü, enerji əməkdaşlığının zirvəsidir"**

Cənub Qaz Dəhlizinin başlanma nöqtəsi Azərbaycandırsa, onun bitmə nöqtəsi isə hələlik İtaliyadır. Azərbaycan və İtaliya aralarında 5 ölkəni birləşdirən bu dəhlizin mühüm tərəfləridir.

Bax 5

**"Türkiyənin bölgədəki əsas və
tək müttəfiqi Azərbaycandır"**

Bax 8 "Kreml sahibi elə bildirdi ki, Türkiyə İdlibin əldən getməsinə görə Rusiya ilə münasibətlərin gərginləşməsinə getməyəcək, böyük layihələri risqə atmayacaq. Kreml bu hesabla əlaltısı Bəşər Əsədə "İdlibə hücumla başla" əmrini verdi. Ancaq Türkiyə gəri çəkilmədi, verdiyi şəhidlərin əvəzini çıxdı. Kremlin hesabları yanlış çıxdı". Bunu SİA-ya politoloq Elxan Şahinoğlu deyib.

**Avroliqada 1/8
finalın püşkü
atılıb**
Dünən futbol üzrə UEFA Avropa Liqasında 1/8 final mərhələsinin püşkü atılıb. İsveçrənin Nyon şəhərində keçiriləcək tədirdə 1/8 finala yüksələn 15 komanda və cavab oyunu bu gün keçiriləcək bir cüt iştirak edib. Bax 16

Bax 7 **Övladlığagötürmə sahəsində
problemlər aradan qaldırıldı**

Ailə mühiti uşaqların fiziki, psixoloji və mənevi inkişafında vacib rola malikdir. Uşaqların ailədə yaşaması onların cəmiyyətdə faydalı fərd kimi yetişməsinə də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Amma təəssüf ki, bəzi uşaqlar müxtəlif səbəblərə görə, valideyn himayəsindən məhrum olurlar. Ölkəmizdə həmin uşaqlar və valideyn hüququnu itirən şəxslər üçün övladlığa götürmə prosesləri daha da sadələşdirilir.

**Bakıda uşaqların
bağçalara
qəbulu elektron
qaydada aparılacaq**

Bakının məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinə uşaqların qəbulunda şəffaflığın təmin edilməsi ilə bağlı ölkə başçısının verdiyi tapşırıqların icrası ilə əlaqədar uşaq bağçalarına uşaqların qəbuluna dair elektron xidmətin yaradılması işləri başa çatıb. Bax 16

**"Karantin norma-
larını pozan hər
kəsə qarşı qanunun
tələblərinə uyğun
şəkildə tədbirlər
gürüləcək"**

Bax 5

**"D-18"-in
məhvi: Ruslan
İzzətli əxlaqsız
və dələduzuy-
muş!**

Bax 14

**Maskalardan
necə istifadə
etməliyik?**

Bax 12

İlham Əliyev: “Azərbaycan etibarlı tranzit ölkəyə çevrilib”

Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VI toplantısı keçirilib

Fevralın 28-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VI toplantısı keçirilir. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev toplantıda iştirak edib.

Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin toplantısına hər dəfə Azərbaycan ev sahibliyi edir, bu isə ölkəmizin layihədə aparıcı rolunu təsdiqləyən mühüm amillərdən biridir. Dörd seqmentdən - “Şahdəniz Mərhələ-II”, Cənubi Qafqaz Boru Kəməri, TANAP və TAP qaz boru kəmərlərindən ibarət olan layihə çərçivəsində 2018-ci ilin mayında Səngəçal terminalında Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışı olub. Həmin ilin iyununda isə TA-

NAP qaz boru kəməri istifadəyə verilib, ötən il isə TANAP Avropa sərhədinə çatdırılıb. Beynəlxalq maliyyə qurumlarının, ABŞ, Böyük Britaniya və Avropa İttifaqının dəstək verdiyi bu layihənin sonuncu seqmenti olan TAP-ın inşası isə davam edir. Yeddi ölkənin - Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Albaniya, Yunanistan, Bolqarıstan və İtaliyanın iştirak etdiyi, uzunluğu 3500 kilometr, ümumi dəyəri isə təxminən 40 milyard dollar olan Cənub Qaz Dəhlizi Avropanın enerji təhlükəsizliyində strateji amildir.

Əvvəlcə toplantının iştirakçıları birgə foto çəkildilər. Azərbaycanın Energetika naziri Pərviz Şahbazov Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının bu illər ərzində səmərəli əməkdaşlıq formatı olduğunu və layihənin reallaşmasına mühüm töhfələr verdiyini bildirdi.

Toplantıda nitq söyləyən Prezident İlham Əliyev Məşvərət Şurasının son illərdə

söylərin gücləndirilməsinə və Cənub Qaz Dəhlizinin reallaşmasına mühüm töhfə verdiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Cənub Qaz Dəhlizinə üzv ölkələrin tərkibi ümumi məqsədləri birləşdirir. Azərbaycan Prezidenti layihənin keçdiyi tarixi yola nəzər salaraq dedi ki, bu layihə əsasında əməkdaşlığın nadir formatı yaradılıb. Bu layihə Azərbaycanın təşəbbüsü olub və qonşular tərəfindən dəstəklənib.

Cənub Qaz Dəhlizinə böyük beynəlxalq marağın olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev layihənin əsas seqmentlərindən olan TANAP-ın istifadəyə verilməsinin əhəmiyyətindən danışdı, hazırda TAP layihəsinin 92 faiz tamamlandığını dedi.

Dövlətimizin başçısı nitqində müstəqilliyin ilk illərində ölkəmizin üzleşdiyi çətinliklərdən danışdı, Azərbaycanın neft-qaz ehtiyatlarının hasilatı və ixracı sahəsində görülən işləri xatırladı. Vurğuladı ki, bu illərdə Azərbaycan etibarlı tranzit ölkəyə

çevrilib. Neftdən gələn gəlirlərin ölkənin inkişafına xərcləndiyini, indiyə qədər bir çox infrastruktur layihələrinin icra edildiyini və bu istiqamətdə işlərin davam etdiyini deyən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın malik olduğu iqtisadi imkanlardan bəhs etdi və Şuranın işinə uğurlar arzuladı.

Sonra Avropa Komissiyasının Enerji Direktorluğunun baş direktorunun müavini Klaus-Dieter Borxardt çıxış etdi. O bildirdi ki, Cənub Qaz Dəhlizi Avropa İttifaqı üçün nailiyyətdir və bu layihə Avropanın enerji təhlükəsizliyini gücləndirir. “Bu layihə bizim şaxələndirilmə strategiyamızın tərkib hissəsidir və yeni mənbədir”, -deyən Klaus-Dieter Borxardt Prezident İlham Əliyevə bu layihəyə rəhbərlik etdiyinə görə təşəkkür etdi və tərəfdaş ölkələrə səmərəli əməkdaşlığa görə minnətdarlığını bildirdi. Toplantı işini panel sessiyalarla davam etdirib.

Bakıda Heydər Əliyev prospekti ilə Zəki Məmmədov küçəsinin kəsişməsindəki yeraltı piyada keçidinin açılışı olub

Prezident İlham Əliyev açılışda iştirak edib

tikintisi Bakıda ilk dəfə burada tətbiq olunub. Piyada keçidinin ümumi uzunluğu 98, eni isə 5 metrdir. Burada müasir işıqlandırma və videomüşahidə sistemi qurulub. Keçid Heydər Əliyev prospektinin bu hissəsində nəqliyyatın hərəkətinin tənzimlənməsi, avtomobil tıxaclarının qarşısının alınması, qəza hallarının aradan qaldırılması və piyadaların hərəkətinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Keçiddən istifadə hərəkətin intensiv olduğu ərazidə yol hərəkəti qaydalarının pozulması hallarını aradan qaldıracaq.

Prezident İlham Əliyev yeraltı piyada keçidinin rəmzi açılışını bildiren lenti kəsdi.

Fevralın 28-də Bakı şəhərində Heydər Əliyev prospekti ilə Zəki Məmmədov küçəsinin kəsişməsindəki yeraltı piyada keçidinin açılışı olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov görülən işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi.

Bildirildi ki, Heydər Əliyev prospekti ilə Zəki Məmmədov küçəsinin kəsişməsi avtomobillərin və piyadaların daha sıx olduğu ərazilərdən biridir. Məhz bu baxımdan da keçidin inşası böyük önəm daşıyır. Yeraltı piyada keçidinin tikintisinə 2018-ci ilin noyabr ayında başlanılıb. Keçidin tikintisi qapalı qazma üsulu ilə aparılıb. Bu

səbəbdən tikinti işləri Heydər Əliyev prospektində nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə heç bir maneə yaratmayıb. Qapalı qazma üsulu ilə yeraltı piyada keçidinin

inşasına başlanılıb. Bu səbəbdən tikinti işləri Heydər Əliyev prospektində nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə heç bir maneə yaratmayıb. Qapalı qazma üsulu ilə yeraltı piyada keçidinin

Azərbaycan Prezidenti türkiyəli həmkarına başsağlığı verib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana başsağlığı məktubu göndərib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı türk əsgərlərinin şəhid olması xəbərini dərin kədər hissi ilə qarşıladığını bildirib.

Prezident İlham Əliyev baş vermiş hadisə ilə əlaqədar Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğana, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına, qardaş Türkiyə xalqına öz adından və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verib.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2020-ci il aprelin 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında Sərəncam imzalayıb.

* * *

Prezident İlham Əliyev Əziz Mirəhmədovun 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

* * *

Prezident İlham Əliyev fevralın 28-də "Ağdam rayonunda əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılmasına və əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb.

Qeyd edək ki, son illərdə paytaxtda və regionlarda avtomobil yollarında hərəkətin təhlükəsizliyini və vətəndaşların avtomobil yollarını rahat və təhlükəsiz şəkildə keçməsinə təmin etmək məqsədilə Prezident İlham Əliyevin tapşırığı və sərəncamları ilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən kompleks tədbirlər, o cümlədən yerüstü və yeraltı piyada keçidlərinin tikintisi işləri davam etdirilir. Bu çərçivədə həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlərin

məntiqi nəticəsi olaraq yol-nəqliyyat kompleksinin ayrı-ayrı qurğuları yüksək keyfiyyətlə istismara buraxılır. Yeni yol qovşaqlarının, körpülərin, yeraltı və yerüstü keçidlərin inşası Bakıda tıxac probleminin aradan qaldırılmasına və əhalinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə yönəldilib. Bu, həm də onu deməyə əsas verir ki, vətəndaşların rahatlığının təmin edilməsi, insanların sosial həyat şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması, ölkəmizdə yol-nəqliyyat infrastrukturunun yüksək standartlara uyğun şəkildə yenidən qurulması Prezident İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzindədir. Bu baxımdan, paytaxtda və ayrı-ayrı regionlarda genişmiqyaslı infrastruktur layihələri həyata keçirilir, şəhər və qəsəbələrdə abadlıq və quruculuq tədbirləri davamlı şəkildə icra olunur. Bu çərçivədə 2018-2019-cu illərdə Bakı və şəhəratrafı yollarında, həmçinin magistrallarda 7 yerüstü və yeraltı piyada keçdi inşa edilərək istifadəyə verilib. Hazırda 8 ərazidə yerüstü və yeraltı piyada keçidinin inşası aparılır ki, bunlardan bir neçəsində işlər bitmək üzrədir. Qısa müddət ərzində daha 6 yerdə yeni keçidlərin inşasına başlanılması nəzərdə tutulub.

Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığı regionda vahid iqtisadi gücə çevrilir

Prezident İlham ƏLİYEV: “Biz bir-birimizə arxaylıq, bir-birimizə dayaq”

Ölkəmiz ətrafında və regionda cərəyan gərgin siyasi proseslər fonunda Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ölkəmizə hər səfəri xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Çünki hər iki ölkənin dövlət və hökumət başçılarının, eləcə də siyasi, iqtisadi, ticarət, elm, təhsil, mədəniyyət və digər sahələr üzrə aidiyyəti qurumlarının rəhbərlərinin qarşılıqlı səfərləri ikitərəfli əməkdaşlığın inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır və bütün sahələrdə əlaqələr uğurla inkişaf edərək ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin yüksək səviyyəyə qalxmasına səbəb olub.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində Ulu Öndər Heydər Əliyev faktoru

Müstəqilliyin ilk illərində Türkiyə iki qardaş ölkə arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq prinsiplərini əsas tutaraq dövlət quruculuğu yolunda respublikamızın səylərini daim dəstəkləməklə hərtərəfli əlaqələrin inkişafına geniş yardım göstərmişdir. Azərbaycanın dünya birliyinə inteqrasiyasında, regional təhlükəsizliyin qorunmasında, ümumiyyətlə, ölkəmizin siyasi-iqtisadi və elmi-mədəni maraqlarının reallaşmasında Türkiyə dövləti ilə hərtərəfli əməkdaşlığın genişlənməsinə xüsusi əhəmiyyət verən Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra bu istiqamətdəki kursun yüksələn xətt üzrə inkişafını təmin etdi. 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanmış “Əsrin müqaviləsi”nin xarici neft şirkətlərinin konsorsiumunda “Türk petrolları” şirkətinin təmsil olunması Türkiyə ilə Azərbaycan arasında strateji əməkdaşlığın inkişafının ilk əsas təzahürü idi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1997-ci il mayın 5-8-də Türkiyəyə rəsmi səfəri zamanı keçirilən bütün görüşlərdə ölkəmizin Türkiyə ilə münasibətlərin daha da inkişafına xüsusi əhəmiyyət verdiyi göstərildi. Bu danılmaz faktordur ki, Azərbaycan regionda həyata keçirilən qlobal iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsində Türkiyənin yaxından iştirakına daim xüsusi diqqət yetirir. Avropa ilə Şərq ölkələri arasında nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin yaradılması sahəsində mühüm əhəmiyyət kəsb edən “Avropa-Qafqaz-Asiya Transqafqaz” nəqliyyat dəhlizi proqramının dəstəyi ilə 1998-ci il sentyabrın 7-8-də 32 dövlətin və 13 beynəlxalq təşkilatın iştirakı ilə

taxt rixi “Böyük İpək Yolu”nun bərpasına dair Bakıda keçirilmiş beynəlxalq konfrans Azərbaycanla Türkiyə arasında strateji tərəfdaşlığın genişlənməsinə yeni stimula verdi. Bu layihə ilə yanaşı, digər iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsi istiqamətində atılan addımlar, xüsusilə Xəzərin enerji resurslarının dünya bazarlarına nəql olunması sahəsində Azərbaycan ilə Türkiyə arasında davamlı əməkdaşlığın genişləndirilməsi hər iki dövlətin regionda siyasi-iqtisadi və strateji maraqlarının təmin edilməsinə xidmət edir.

Bu əlaqələrdə Prezident İlham Əliyev reallığı...

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xarici siyasət kursunu novatorcasına, dinamik şəkildə və çox uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qardaş Türkiyə dövləti ilə münasibətləri yüksələn xətt üzrə inkişaf etdirərək bu münasibətlərin strateji müttəfiqlik səviyyəsinə qalxmasında əhəmiyyətli rol oynadı. Belə ki, Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin inkişafında Prezident İlham Əliyevin 2004-cü il aprelin 13-15-də dövlət başçısı kimi ilk rəsmi səfəri zamanı iki ölkə arasında Birgə Bəyanat, mülki aviasiya və mədəniyyət sahələrində əməkdaşlığa dair protokollar, ümumilikdə isə 5 mühüm sənəd imzalandı.

Layihələr, planlar, perspektivlər...

Hər iki dövlət başçılarının görüşləri ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə əlaqələrin dinamik şəkildə inkişafının göstəricisi olan qlobal iqtisadi layihələr - Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərləri və Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihələri regi-

onda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasına öz töhfəsini verməklə yanaşı, xalqlarımızın rifah halının yaxşılaşdırılması baxımından da böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu günədək “bir millət, iki dövlət” prinsipi əsasında inkişaf edən münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu bildiren Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hər iki ölkənin dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərlərinin ikitərəfli siyasi və iqtisadi əməkdaşlığın inkişafında əhəmiyyətli rol oynadığını bildirərək qeyd edib ki, “Türkiyə ilə Azərbaycan arasında bütün sahələrdə əlaqələr çox uğurla inkişaf edir. Bu əlaqələr dostluq-qardaşlıq əsasında qurulubdur. Bizim çox zəngin birgə tariximiz, ortaq dəyərlərimiz vardır. Bu gün Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əlaqələr bu möhkəm təməl əsasında qurulur. Son iyirmi ilə yaxın müddətdə Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əlaqələr daim yüksək səviyyədə olmuşdur. Bu gün bu gözəl ənənələr davam edir və bütün sahələrdə əməkdaşlığımız yaxşı nəticələr verməkdədir”.

Bütün dövrlərdə Türkiyə-Azərbaycan münasibətləri hər iki ölkə üçün, həm də region üçün çox önəmli rol oynayır. Bu gün ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətləri mövcuddur və bütün sahələrdə əlaqələrimiz uğurla inkişaf edir. Bu səbəbdən Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyev bəyan edib ki, bölgədə Türkiyə-Azərbaycan əməkdaşlığı, işbirliyi olmadan heç bir təşəbbüs, heç bir layihə həyata keçirilə bilməz. Bununla yanaşı, Türkiyə və Azərbaycan regional əməkdaşlıq prosesinin fəal və əsas söz sahibi olan iştirakçılarıdır. Hər iki dövlət özünün iqtisadi və enerji imkanlarından, eləcə də geosiyasi mövqeyindən ikitərəfli və regional əməkdaşlığın genişlənməsi istiqamətində səmərəli surətdə istifadə edir. Bu gün bölgənin uzunmüddətli inkişaf strategiyasının müəyyənləşdirilməsində aparıcı rol oynayan və iki ölkə arasındakı münasibətlərin çox vacib elementlərindən olan neft və qaz kəmərləri təkcə regionda deyil, eləcə də bütün dünyada dövlətlərimizin nüfuzunu əhəmiyyətli dərəcədə artırır. Bu layihələr Azərbaycanın, Türkiyənin, eləcə də digər ölkələrin enerji təhlükəsizliyi üçün böyük təminat verir. Eyni zamanda, iki dövlət arasında genişlənən əməkdaşlıq və strateji tərəfdaşlıq regionda sabitliyin göstəricisinə çevrilir.

Azərbaycan və Türkiyə arasında iqtisadi əməkdaşlıq bundan sonra da dostluğa və qardaşlığa söykənəcək

Dostluq və qardaşlığın real iştirakçısıdır ki, Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri günbəgün möhkəmlənir, gələcək münasibətlər dərinləşir. Elə fevralın 25-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyənin dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının Bakıda keçirilən VIII iclasında iki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olduğu bir daha gələcək münasibətlərin daha da dərinləşdirilməsi üçün konkret addımların atılması deyilənəri bir daha sübut etdi. 14 sənəd - memorandum, saziş və protokollun imzalandığı iclasdan sonra mətbuata bəyanatla çıxış edən hər iki dövlət başçısı bir daha vurğuladılar ki, Türkiyə və Azərbaycan öz gələcək iş birliyi, əməkdaşlığı haqqında çox ciddi qərarlar qəbul etmişlər.

Prezident İlham Əliyev bəyanatında qeyd etdi ki, Türkiyənin dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğan qarşıya iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsinin həcmnin 15 milyard dollara çatdırılması hədəfini qoymuşdur. “Hesab edirəm ki, bu, mümkündür. Çünki keçən il ticarət dövriyyəimiz 33 faiz artıb və 4,5 milyard dollara çatıb. Bu gün imzalanmış sənədlər, o cümlədən preferensial ticarət anlaşması əminəm ki, dövriyyəimizin artırılmasına böyük təkan verəcəkdir”, - deyən Prezident İlham Əliyev hazırda Azərbaycanda 4 minə yaxın Türkiyə şirkətinin fəaliyyət göstərməsini və onların 300-dən çox layihədə 16 milyard dollarlıq iş gördüklərini diqqətə çatdırmışdır. Dövlət başçısı onu da bildirmişdir ki, Azərbaycan da Türkiyə iqtisadiyyatının inkişafında yaxından iştirak edir. İndiyə qədər Azərbaycanın Türkiyə iqtisadiyyatına 18 milyard dollar sərmayə qoyduğunu xatırladan Prezident İlham Əliyev həm də bunu iki ölkə arasında qardaşlığı təsdiqləyən fakt kimi dəyərləndirmişdir.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan da bəyanatında imzalanan preferensial ticarət sazişinin böyük önəm kəsb etdiyini diqqətə çatdırmışdır: “Gömrükdən kənd təsərrüfatına, enerjiden nəqliyyata, texnologiyadan turizmə qədər hər sahədə əməkdaşlığımızı dərinləşdirəcəyik. Bundan başqa, rəqəmsal dövlət xidmətləri sahəsində, sərmayə bazarında, maliyyə sektorunda da yeni əməkdaşlıq imkanlarını araşdıracağıq”.

Prezident Administrasiyasının məsul işçiləri bölgələrdə vətəndaşların müraciətlərini dinləyiblər

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçiləri şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, fevralın 28-də Gəncə, Şəki, Şamaxı, Zəngilan və Gədəbəydə sakinlərlə görüşüblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən keçirilən görüşlərdə sakinlərin qaldırdıqları məsələlər diqqətlə dinlənilib, bütün məsələlərin qanunvericiliyə uyğun həlli istiqamətində tapşırıqlar verilib. Bəzi müraciətlər yerində həll edilib. Araşdırma tələb edən müraciətlər nəzərə götürülüb və onların həlli istiqamətində aidiyyəti üzrə göstərişlər verilib.

Görüşlərdə qeyd olunub ki, müxtəlif ölkələrdə gərginlik, qanlı toqquşmalar, müharibələr, kütləvi etiraz aksiyaları, polis zorakılığı, insan haqlarının kobudcasına pozulması, demokratik dəyərlərin tapdalanması müşahidə olunsa da, Azərbaycan sabitlik məkanı kimi inkişaf edir. Azərbaycanda sabitliyin təminatçısı Azərbaycan xalqıdır. Xalq-iqtidar birliyi, həyata keçirilən siyasətə verilən yüksək qiymət həm iqtidarı daha da ruhlandırır, həm də ölkədə siyasi və iqtisadi sahələrdə sabitliyi təmin edir. Artıq 26 ildir ki, Azərbaycan sabitlik şəraitində yaşayır və bu illər ərzində ölkə çox böyük inkişaf yolu keçib.

Diqqətə çatdırılıb ki, Prezident İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində respublikamızda müasir infrastruktur, istehsal və emal müəssisələri yaradılır, yeni iş yerləri açılır. İlk növbədə, əhalinin sosial rifah halının daha da yaxşılaşdırılmasına yönəlməmiş bu tədbirlər bir daha təsdiqləyir ki, dövlətimizin başçısının həyata keçirdiyi siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Son vaxtlar sosial-iqtisadi sahədə aparılan əsaslı islahatlar Prezident İlham Əliyevin əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində reallaşdırılan tədbirlərin davamıdır.

2019-cu il həm siyasi, iqtisadi, sosial sahələrdə, həm də kadr və struktur islahatları sahələrində dərin islahatlar ili kimi yadda qaldı. Bu islahatlar inkişafımızın bundan sonra daha da uğurlu olacağına imkan verir. 2019-cu ildə ümumi daxili məhsul 2,2 faiz artıb. Qeyri-neft sektorunda bu artım 3,5 faiz təşkil edib. Sənaye istehsalı 1,5 faiz, qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı 14 faiz yüksəlib. Kənd təsərrüfatı 7 faiz artıb, bitkiçilikdə bu artım 10 faizdən çox olub. İnflyasiya cəmi 2,6 faiz, əhalinin pul gəlirləri isə 7,4 faiz olub. Qeyri-neft ixracı 14 faiz artıb, valyuta ehtiyatları isə 6,4 milyard dollar

çoxalaraq 51 milyard dollara çatıb. Adambaşına düşən valyuta ehtiyatlarına görə Azərbaycan MDB məkanında birinci yerdədir. Xarici ticarət dövryyəsinin müsbət saldosu isə 6 milyard dollar təşkil edir. İqtisadi sahədə əldə edilmiş nəticələr və rəqəmlər artıq bir daha təsdiqləyir ki, bizim siyasətimiz düşünülmüş və nəticəyə hesablanmış siyasətdir.

Bildirilib ki, 2019-cu ildə Azərbaycanda ən böyük sosial paket reallaşdırıldı. Aparılmış islahatlar çox geniş sosial paketi həyata keçirməyə imkan yaratdı. Həm müasir Azərbaycanın tarixində, həm də MDB məkanında bu dərəcədə böyük sosial paket bu günə qədər reallaşmamışdır. Azərbaycan sovet vaxtından qalmış əmanətlərin qaytarılmasında da vətəndaşlar üçün ən məqbul prinsip tətbiq etdi və bu sahədə də MDB məkanında birinci oldu. 2019-cu ildə həyata keçirilən sosial paket 4,2 milyon insanı əhatə etdi və vətəndaşların maddi vəziyyəti yaxşılaşdı. Minimum əməkhaqqı 2 dəfə, minimum pensiya 70 faiz, bəzi müavinətlər 50 faiz, bəzi müavinətlər 2 dəfə ar-

tırıldı. Sosial sahədə gedən müsbət proseslər və vətəndaşların rifah halının yaxşılaşdırılması prioritet məsələ olaraq qalır. Sosial infrastrukturla bağlı böyük işlər görülüb, 60 tibb müəssisəsi, 84 məktəb tikilib və təmir edilib. Keçən il plandan əlavə 900-dən çox şəhid ailəsinə mənzil təqdim edilib. Şəhid ailələri və Qarabağ əlilləri üçün bu il daha çox ev tikiləcək. Belə ki, bu kateqoriyadan olan şəxslərə 1500 mənzil verilməsi nəzərdə tutulur. Ünvanlı sosial yardımla bağlı 70 faiz artım baş verib, bu proqram 72 min ailəni əhatə edir.

Keçirilən görüşlərdə, həmçinin məmur-vətəndaş münasibətlərinin sağlam zəmində qurulmasının, insanlara layiqli xidmət göstərilməsinin, etik davranış qaydalarına əməl olunmasının vacibliyi vurğulanıb.

Sakinlər bölgələrdə vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılması üçün yaradılan rahat və əlverişli şəraitdən razılıqlarını ifadə edib, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

“TAP Azərbaycan-İtaliya dostluğunun təzahürü, enerji əməkdaşlığının zirvəsidir”

Cənub Qaz Dəhlizinin başlanma nöqtəsi Azərbaycandırsa, onun bitmə nöqtəsi isə hələlik İtaliyadır. Azərbaycan və İtaliya aralarında 5 ölkəni birləşdirən bu dəhlizin mühüm tərəfləridir.

Trend-in məlumatına görə, bunu İtaliyanın İqtisadi İnkişaf Nazirliyində Dövlət Katibi xanım Alessandra Todde Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının altıncı iclası zamanı deyib.

Onun sözlərinə görə, Cənub Qaz Dəhlizi, xüsusilə də TAP Azərbaycan-İtaliya dostluğunun təzahürü, enerji əməkdaşlığının zirvəsidir. Azərbaycan və İtaliya təbii qazın nəqli ilə aparıcı ölkələr arasında qərarlaşacaq.

Todde Qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidentinin bu günlərdə İtaliyaya dövlət səfərində TAP layihəsinə, onun regional və global əhəmiyyətinə yüksək səviyyədə verilən qiymətin şahidi oldu. İtaliya Prezidentinin Sercio Mattarella TAP-in icrasının sürətlənməsinə xüsusi dəstək ifadə edir. TAP layihəsinin yekunlaşması ilə Azərbaycan qazı İtaliyaya nəql ediləcək ki, bu da Avropa İttifaqı enerji siyasətinin əsası olan marşrutların və mənbələrin şaxələndirilməsi üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır. Eyni zamanda, TAP İtaliya ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin daha da inkişafına, həmçinin Xəzər dənizi və Aralıq dənizi regionlarında sabitliyin qorunmasına töhfə verəcək.

“Cənub Qaz Dəhlizinin ilin sonuna kimi istismara verilməsi üçün bütün tərəflər öz qüvvələrini səfərbər edib”

Cənub Qaz Dəhlizi yalnız Azərbaycanın deyil, layihədə hazırda təmsil olunan bütün üzvlərin və gələcəkdə bu dəhlizlə öz enerji resurslarının yeni bazarlara ixracında maraqlı olacaq istənilən ölkənin uzunmüddətli və dayanıqlı inkişafı ilə bağlı məqsədlərinə töhfə verəcək bir layihədir.

Trend-in məlumatına görə, Avropa Komissiyasının Enerji Direktorluğunun baş direktorunun müavini Klaus-Dieter Borxardt Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının altıncı iclası zamanı deyib ki, açıq dənizlərdə çıxışı olmayan Azərbaycanın böyük bir coğrafiyanı əhatə edən bu global təşəbbüsünün daim beynəlxalq dəstəklə tam əhatə olunması da Cənub Qaz Dəhlizinin bütün tərəflərin maraqlarının təmin olunmasına və qarşılıqlı faydalı global əməkdaşlıq mühitinin yaradılmasına əsaslanan bir məqsədi izləməsinin göstəricisidir:

“TAP-ın, beləliklə də Cənub Qaz Dəhlizinin, qrafikə uyğun başa çatdırılması çox vacibdir. Layihənin ilin sonuna kimi istismara verilməsi üçün bütün tərəflər öz qüvvələrini səfərbər edib, uğurlu əməkdaşlıq modeli yaradılıb. Cənub Qaz Dəhlizi vasitəsilə 7 ölkə və çoxsaylı şirkətlərdən ibarət çoxtərəfli əməkdaşlıq formatı isə layihənin nəinki vaxtında yekunlaşmasını, həm də davamlı inkişaf xidmətini, ölkələrarası münasibətlərin möhkəmlənməsini təmin etmək iqtidarındadır”.

O qeyd edib ki, Cənub Qaz Dəhlizi siyasi uzlaşma, güclü tərəfdaşlıq, davamlı dəstəklə yanaşı böyük maliyyə vəsaiti tələb edən nəhəng infrastruktur layihəsidir: “Layihə maliyyə problemi olmadan, xərclərin səmərəliliyi yüksək səviyyədə təmin edilməklə həyata keçirilir. Cənub Qaz Dəhlizinin digər bir uğuru layihə çərçivəsində görülən işlərdə xeyli sayda insanın məşğulluq probleminin həllidir. Ona görə də Cənub Qaz Dəhlizi yalnız enerji təhlükəsizliyinin elementi yox, həm də böyük bir məkanda iqtisadi və sosial inkişafın güclü hərəkətverici qüvvəsidir. Bu layihə Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması və qaz təchizatının şaxələndirilməsində mühüm rol oynayacaq”.

“Karantin normalarını pozan hər kəsə qarşı qanunun tələblərinə uyğun şəkildə tədbirlər görülməkdir”

İran İslam Respublikasından Azərbaycan ərazisinə keçən və yoxlanılmaq üçün karantin yerlərinə götürülmüş şəxslər və onların yaxınları bəzi hallarda itimay qaydaları kobudcasına pozur, tibbi heyətə qarşı zor tətbiq edir, müayinənin normal şəraitdə aparılmasına mane olurlar. Koronavirusun yayılması təhlükəsinə qarşı görülən tədbirlərin normal şəraitdə həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə Nazirlər Kabineti yanında operativ qərargah hüquq mühafizə orqanlarına belə halların qarşısının alınması ilə bağlı göstəriş verib. Nazirlər Kabineti yanında operativ qərargahdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, karantin normalarını pozan, tibbi heyətin normal iş rejiminə mane olan hər bir şəxsə qarşı qanunun tələblərinə uyğun şəkildə tədbirlər görülməkdir.

Qərargahın tapşırığı ilə hüquq-mühafizə orqanları asayişin qorunması istiqamətində işləri davam etdirəcəklər.

Çoxölçülü strateji tərəfdaşlıq: İlham Əliyevin Avropada növbəti böyük uğuru

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İtaliyaya ilk dövlət səfərinə ekspertlər yüksək qiymət verirlər. Ölkə rəhbərinin apardığı danışıqların məzmunu və imzalanan ikitərəfli sənədlər göstərir ki, faktiki olaraq, Azərbaycan dövlətçiliyi üçün çox əhəmiyyətli hadisə baş verib. Cənubi Qafqazın lider dövləti Avropanın yüksək inkişaf etmiş nüfuzlu ölkələrinin biri ilə müxtəlif sahələri əhatə edən strateji xarakterli sənəd imzalayıb. Bu məqam Azərbaycanın xarici siyasətdə dərin düşünülmüş və gələcəyi çox müsbət görünən addımlar atdığına əlavə bir sübutdur. İki ölkə bir sıra beynəlxalq layihələrin ortaq iştirakçılarıdır. Buraya enerji sferasında həyata keçirilən böyük layihələr, "Bir kəmə, bir yol" layihəsi kimi əhəmiyyətli proqramlar daxildir. İndi qarşılıqlı fayda gətirən yeni layihələrin həyata keçirilməsi mərhələsi başlayır.

İkitərəfli əməkdaşlıq formatı: Roma-Baki əlaqələrində yeni dönmə

Azərbaycanın xarici siyasətinin çoxvektorlu məzmununa malik olduğu məlumdur. Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş xarici siyasətin prioritet istiqamətlərinə uyğun olaraq, bütün istiqamətlərdə sistemli və ardıcıl düşünülmüş addımlar atılır. Prezident İlham Əliyev böyük ustalıq və məharətlə tarixi siyasəti sürətlə dəyişən XXI əsrin geosiyasi realitələrinə uyğunlaşdırır. Bu baxımdan Azərbaycanın Avropa istiqamətində siyasəti də maraqlı xüsusiyyətlərlə fərqlənir.

Hər şeydən öncə, Azərbaycan Avropa İttifaqına üzv dövlətlərlə qarşılıqlı marağ doğuran, tərəflərin hər biri üçün aktual olan və fayda verən parametrlər üzrə əlaqələrini müstəqil surətdə milli maraqları gözleməklə inkişaf etdirir. Bu tezis rəsmi Bakının illərdir atdığı addımlar tam təsdiq edir.

İkinci xüsusiyyət ondan ibarətdir ki, Azərbaycan konkret təşəbbüslər və layihələr üzrə Avropa İttifaqı ölkələri ilə əməkdaşlığı inkişaf etdirir. Buraya energetika, iqtisadiyyat, logistika, nəqliyyat, təhlükəsizlik məsələləri, ortaq beynəlxalq

layihələrin işlənilməsi və digər sahələr üzrə layihələr daxildir.

Üçüncü xüsusiyyət isə Azərbaycanın "Şərq tərəfdaşlığı" proqramı çərçivəsində əməkdaşlıq formulu ilə ikitərəfli əməkdaşlıq formulu ilə bağlıdır. Cənubi Qafqazda bu modeldən istifadə edə bilən ikinci dövlət yoxdur. Rəsmi Bakı "Şərq tərəfdaşlığı"nda ikitərəfli əlaqələri sürətlə inkişaf etdirir. Prezident İlham Əliyev dəfələrlə vurğulayıb ki, assosiativ üzvlüyün səmərəsi azdır, çünki ikitərəfli əməkdaşlıq əlaqələri strateji xarakterlidir. Azərbaycan "Şərq tərəfdaşlığı" proqramında qalmaqla ikitərəfli əməkdaşlıq modelinə üstünlük verir. Prezidentin bu mövqeyi olduqca obyektiv, səmərəli və müstəqil dövlət quruculuğu kursuna tam uyğundur. Bunu artıq Brüsseldə də etiraf edirlər.

Yuxarıda vurğulanan fikirlərin fonunda Prezident İlham Əliyevin İtaliyaya fevral ayının son on günlüyündə etdiyi səfər tarixi əhəmiyyət kəsb edir. Səfərin dövlət səfəri kateqoriyasında olması, qarşılama mərasiminin yüksək səviyyəsi, aparılan danışıqların məzmunu, imzalanan sənədlərin əhatəsi və strateji məzmunu ölkələr arasında əməkdaşlıq perspektivlərinin böyük

olduğunu nümayiş etdirir. Bu kontekstdə onu vurğulayaq ki, səfər çərçivəsində Azərbaycanla İtaliya arasında ümumilikdə 28 sənəd imzalanıb. Onlar siyasi, müdafiə, iqtisadi-ticarət, energetika, yüksək texnologiyalar, nəqliyyat, infrastruktur, mədəniyyət, elm, turizm, idman sahələrini əhatə edir. Ekspertlər bununla yanaşı, "Azərbaycan Respublikası ilə İtaliya Respublikası arasında Çoxölçülü Strateji Tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannamə"nin imzalanmasını yüksək qiymətləndirirlər. Məsələnin çoxölçülü strateji tərəfdaşlıq kontekstində qoyulması onu göstərir ki, Azərbaycan Avropanın böyük və inkişaf etmiş dövlətləri ilə geniş sahəli səmərəli əməkdaşlıq etmək qüdrətində olan dövlətdir. Buradan o da aydın görünür ki, belə bir dövlət "Şərq tərəfdaşlığı" kimi proqramlarla məhdudlaşa bilməz. Azərbaycan başlıca olaraq müstəqil dövlət olaraq ikitərəfli əlaqələr quran və uğurla inkişaf etdirən ölkə kimi qəbul edilə bilər.

Yuxarıda vurğulanan kontekstdə əhəmiyyət kəsb edən digər mühüm hadisə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın Vatikanada Papa Cəngavər Ordeninin ən ali dərəcəsinə - IX Piy Ordeninin Böyük Xaçına layiq görülməsi

ilə bağlıdır. Bu mükafata ancaq xüsusi xidmətləri ilə seçilən dövlət başçıları və yüksək vəzifəli dövlət xadimləri layiq görülür. Mehriban xanım Əliyeva öz humanist, xeyirxah, xeyriyyəçi fəaliyyəti ilə bu adı qazanıb. Bu, bütün Azərbaycan xalqı üçün böyük şərəfdir.

Aydındır ki, dövlət başçısının İtaliyaya səfəri olduqca məzmunlu və zəngin olub. İfade edilən məqamlar onu təsdiq edir ki, İlham Əliyev həm çox yüksək səviyyədə qarşılıqlı, həm də konkret nəticələr əldə edilib. Prezident bu bağlılıqda çox maraqlı fikirlər ifadə edib. İlham Əliyev Azərbaycan-İtaliya biznes forumunda çıxış edərkən vurğulayıb: "Dünən və bu gün 25-dən çox sənədin imzalanması bunun əyani sübutudur. Çünki yalnız bir-birinə çox yaxın olan ölkələr arasında bu qədər sənədlərin imzalanması mümkündür. Bu sənədlər bir çox sahələri əhatə edir. Siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar, təhsil, energetika, kosmik sənaye, hərbi sənaye və digər sahələri əhatə edən bu sənədlər gələcək əməkdaşlığımız üçün gözəl baza yaradır".

Münasibətlərin yeni modeli: Azərbaycan rəhbərliyinin tarixi nailiyyəti

Sözlərinə davam edən ölkə rəhbəri ayrıca ifadə edib ki, "bu sənədlərin arasında çoxölçülü strateji tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannaməni xüsusilə qeyd etmək istərdim. Bu, çox ciddi siyasi sənəddir və əslində, bizim gələcək ikitərəfli əməkdaşlığımızın əsas prioritetlərini müəyyən edən bir sənəddir. Bu sənəddə çox önəmli müddəalar var. Bu müddəalar onu göstərir ki, bizim əlaqələrimiz hətta müttəfiqlik əlaqələri

nə yaxındır. Çünki oradakı maddələrdən birində göstərilir ki, biz beynəlxalq təşkilatlarda maraqlarımızı nəzərə alaraq bir-birimizi dəstəkləyəcəyik".

Deməli, Azərbaycan rəhbərliyi dünyanın 7-ci iqtisadiyyatına malik, "Böyük Yeddiliyi", Avropa İttifaqı və NATO kimi təşkilatların üzvü, eləcə də, beynəlxalq münasibətlərdə öz çəkisi və rolu olan İtaliya Respublikası ilə ehtə bir sənəd imzalamağa nail olub ki, birincisi, o, çox müxtəlif sferaları əhatə edir, ikincisi, həmin sənəd, faktiki olaraq, əməkdaşlığın prioritet sahələrini əhatə edir, üçüncüsü, münasibətlər müttəfiqlik əlaqələri səviyyəsinə yüksəlmiş olur. Və bütün bu məqamların təməlinə Azərbaycanla İtaliyanın birgə iştirak etdiyi konkret proqramlar dayanır. Məsələn, energetika sahəsində hər iki ölkə TANAP və TAP layihələrinin aktiv iştirakçılarıdır. Azərbaycan Cənubi Qafqaz Boru Kəməri və TANAP-ın davamı olub, "Şahdəniz-2"dən hasil olunacaq qazı Yunanistan və Albaniya vasitəsilə, Adriatik dənizindən keçməklə İtaliyanın cənubuna, oradan da Qərbi Avropaya çatdıracaq TAP təbii qaz boru kəməri layihəsində zəhmətli işlər aparılır. İtaliya da Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə yaradılan beynəlxalq əməkdaşlıq qrupuna qoşulub və enerji layihəsində (ümumilikdə Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi) aktiv iştirak edir.

Bunlardan başqa, iqtisadiyyat, hərbi, mədəniyyət və başqa sferalar üzrə imzalanan çoxlu sayda müqavilələr var ki, strateji tərəfdaşlığa konkret məzmun verir. Yəni bu əlaqələr uzunmüddətli, perspektivlidir, qarşılıqlı faydalıdır. Bütün bunlarla İtaliya Prezidentinin də tam razılışdığı onun ifadə etdiyi fikirlərdən aydın görünür. Sercio Mattarella matbuata verdiyi açıqlamada vurğulayıb: "İtaliya ilə Azərbaycan bir-biri ilə dost ölkələrdir və regionda əsas tərəfdaşlardır. Azərbaycan dialoqa çox açıq və bütün dünya tərəfindən görünən müasir bir ölkədir. Burada mən, həmçinin Qoşulmama Hərəkatına Azərbaycanın üçillik sədrliyini qeyd etmək istəyirəm. Azərbaycan bu öhdəliyi öz üzərinə götürmüşdür və bu, onun beynəlxalq sahədəki işini daha da gücləndirəcək. Mən bu işdə cənab Prezidentə uğurlar arzulayıram".

İtaliya Prezidenti sözlərinə davam edərək, ifadə edib: "Bundan əlavə, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsini qeyd etmək istərdim. Artıq TAP layihəsi üzrə işlər yekunlaşmaq üzrədir. Bu, İtaliya ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin daha da inkişafına, həmçinin Xəzər dənizi və Aralıq dənizi regionlarında sabitliyin qorunmasına yardımçı olacaqdır".

Nəhayət, hər iki dövlət başçısı beynəlxalq səviyyədə bir-birinə dəstək vermək haqqında razılığa gəliblər. Hazırkı geosiyasi dinamika kontekstində olduqca əhəmiyyətli bir nəticədir. Azərbaycan Prezidentinin bu uğurunun faydasını ölkəmiz yaxın zamanlarda daha konkret nümunələrdə görə biləcəkdir.

Beləliklə, İlham Əliyevin İtaliya səfəri həm zəngin olub, həm də əməkdaşlığı yeni səviyyəyə yüksəltmək üçün böyük imkanlar yaradıb. Şübhə yoxdur ki, bundan Azərbaycan dövlətçiliyi böyük fayda görecekdir.

Ailə mühiti uşaqların fiziki, psixoloji və mənəvi inkişafında vacib rola malikdir. Uşaqların ailədə yaşaması onların cəmiyyətdə faydalı fərd kimi yetişməsində də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Amma təəssüf ki, bəzi uşaqlar müxtəlif səbəblərə görə, valideyn himayəsindən məhrum olurlar. Ölkəmizdə həmin uşaqlar və valideyn hüququnu itirən şəxslər üçün övladlığa götürmə prosesləri daha da sadələşdirilir. Atılan addımlardan biri də Prezident İlham Əliyev 27 fevral 2020-ci il tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların övladlığa götürülməsi, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan uşaqların əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən övladlığa götürülməsi Qaydası"dır. Fərmana əsasən, Azərbaycanda övladlığagötürmə sahəsində idarəetmənin müasir səviyyədə və innovativ əsaslarda təşkilinə, uşaqların yeni ailələrdə yaşaması və inkişafına nəzarətin gücləndirilməsinə xidmət edir. Bəs görəsən bu qaydalar övlad sahibi olmaq istəyənlərə hansı imkanları yaradır?

Övladlığagötürmənin yeni QAYDALARI

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat katibi Fazil Talıblı deyib ki, Prezident İlham Əliyevin Fərmanı ilə təsdiq edilmiş yeni qaydada valideyn himayəsindən məhrum olmuş və övladlığa götürülən uşaqların və onları övladlığa götürməyi arzu edən şəxslərin vahid uçotunun elektron qaydada aparılması, övladlığagötürmənin əsaslandırılması və övladlığa götürülən uşağın mənafeyinə uyğunluğu haqqında rəy verilməsi, habelə övladlığagötürmənin ləğvinin tələb edilməsi və övladlığagötürmə sahəsində monitorinq aparılması qaydaları müəyyən edilir: "Sənəddə bu sahədə işlərin Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən həyata keçirildiyi bildirilir. Qaydaya əsasən, övladlığa götürülən uşaqların, habelə valideyn-namizədlərin vahid uçotunu nazirlik özünün və Ədliyyə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi və kredit bürolarının informasiya sistemlərindən və ehtiyatlarından istifadə etməklə elektron qaydada aparacaq. Övladlığagötürmə prosesinin elektron sis-

tem üzərindən aparılması ilə bağlı qaydaların təqdim edildiyi sənəddə övladlığagötürmənin uşağın mənafeyinə uyğunluğu və onun övladlığa götürüldüyü ailədə inkişafı üçün şəraitin olması vacib prinsiplərdən biri kimi diqqətə cəlb edilir. Yeni Qayda bütün tərəflərdən - ailənin maddi-məişət şəraiti, ailənin tərkibi, ailə üzvlərinin sağlamlığı, ailədəki münasibətlər, valideyn-namizədin valideynlik bacarıqları və s. baxımından övladlığagötürmənin uşağın mənafeyinə uyğunluğunun dəqiq müəyyən olunmasını və nəticəsinə uyğun qərar verilməsini nəzərdə tutur".

Kimlər övlad götürə bilməz?

Qurum sözcüsü vurğulayıb ki, qaydaya əsasən, Ailə Məcəlləsinin 120.1-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş hallarda, habelə övladlığa götürməyə, qəyyumluğa və himayəyə qəbul etməyə imkan verməyən və siyahısı Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilən xəstəliklərdən birinə tutulmuş valideyn-namizəd, nikahda olmayan əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər (yaxın qohumları olan uşağın övladlığa götürülməsi istisna olmaqla) tərəfindən uşaqların övladlığa götürülməsinə, həmçinin aralarında nikah olmayan şəxslərin birlikdə eyni uşağı övladlığa götürməsinə yol verilmir: "Hər bir valideyn-namizəd, onunla birgə yaşayanlar və s. barədə məlumatlar əldə edildikdən sonra valideyn-namizədlə müsahibələr keçirilməsi, maddi-məişət şəraitinin müayinəsinin aparılması, onun üçün təlimlərin təşkili nəzərdə tutulur. Valideyn-namizədlə müsahibə keçirilməsi zamanı övladlığagötürmənin məqsədlərinin uşağın mənafeyinə uyğun olmadığı müəyyən edildikdə də valideyn-namizədin uçotdan çıxarılması nəzərdə tutulur. Təlimin sonunda valideyn-namizədin övladlı-

Övladlığagötürmə sahəsində problemlər aradan qaldırıldı

ğagötürmə ilə bağlı özünəinam, özünüdərk, övladlığa götürülən uşağın ehtiyacları barədə əsas biliklərə malik olma və valideynlik bacarıqlarının inkişaf səviyyəsi və s. qiymətləndirilir. Təlimin nəticələri müsbət qiymətləndirildikdə, e-sistem övladlığa götürülən uşağa uyğun valideyn və valideyn-namizədə uyğun uşaq seçir".

Övladlığa verilən uşaqlar necə nəzarətdə saxlanılacaq?

F.Talıblı vurğulayıb ki, valideyn-namizədlə uşaqların uyğunlaşdırılması, uşağın yerləşdirildiyi müəssisədə iki ay ərzində ayda 40 saatdan az olmamaqla görüşlərinin təşkili, övladlığa götürüləcək uşaqların valideyn-namizədin evində sınaq məqsədilə müvəqqəti yerləşdirilməsi ilə bağlı da sənəddə müvafiq qaydalar müəyyən olunur. Nəticə əsasında övladlığagötürmənin uşağın mənafeyinə uyğunluğu barədə məhkəməyə rəy təqdim edilir: "Uşaq 18 yaşına çatanaqədər övladlığagötürmənin ilk ilində hər rüb, növbəti illərdə isə ildə bir dəfə onun ailədəki vəziyyəti, əqli, fiziki, psixoloji inkişaf səviyyəsinin öyrənilməsi məqsədilə nazirlik monitorinqlər aparacaq. Bu zaman ailənin yaşayış şəraiti, maddi vəziyyəti, övladlığa götürülmüş uşağın və onu övladlığa götürmüş şəxsin (şəxslərin) sağlamlıq vəziyyəti, həmçinin ailədə uşağa qulluq və qayğı vəziyyəti nəzərə alınacaq".

Valideyn namizədlər hansı etapları keçməlidir?

DOST-un Departament direktoru Cavid Şahmalıyev söyləyib ki, övlad götürmək istəyən vətəndaşlar ilk növbədə e-sosial.az portalında ərizə əsasında müraciət etməlidirlər: "Müraciətdən sonra sualları cavablandıraraq vətəndaşlar qeydiyyatda düşürlər və valideyn namizədlərin uçot məlumatı dəqiqləşdirilir. Biz artıq bütün prosesləri sosial işlərlə təqib edirik. Valideyn namizədlərin evlərinə qiymətləndirmə məqsədilə sosial işçilərin səfərləri təşkil olunur ki, onlar ailedaxili

motivasiyanı, a münasibətləri müəyyənləşdirməklə yanaşı həm də maddi-məişət şəraitini yoxlayırlar. İlk mərhələdən uğurla keçən valideynlər 1 ay müddətində təlimə cəlb olunurlar. Onlara uşaqların psixoloji özəllikləri, birgə yaşayış zamanı qarşılaşa biləcək problemlər haqqında məlumat verilir. Növbəti mərhələnin adı yenilikdir. Belə ki, uyğunlaşma adlanan mərhələdə namizədin yığdığı bal, istəkləri, uşaq namizədin istəklərinə uyğun gələrsə, o zaman həmin uşaq həmin namizəd valideynə təklif olunur. Bu mərhələ də uğurla bitirsə, o zaman valideyn namizəd uşaqla 2 ay müddətində hər ay 40 saat olmaqla vaxt keçirməlidir. Bu proseslə bizim sosial işçilər tərəfindən təqib olunur. Bu mərhələ uğurla bitdikdən sonra həmin uşaq 3 ay müddətində valideyn namizədin evinə yoxlamaq üçün verilir. Həmin müddətdə də bizim tərəfimizdən nəzarətdə saxlanılır. Həmin müddət bitdikdən sonra biz uşağın mənafeyi ilə bağlı rəyi məhkəməyə təqdim edirik".

Bəs psixoloqlar nə deyir?

Psixoloq Nigar Məmmədova söyləyib ki, övladlığa uşaq götürmək istəyən valideynlərin yaş kateqoriyası nəzərə alınmalıdır: "Uşağı övladlığa götürən zaman valideyn namizədlərin yaşının hər ikisi ən azı 30-dan yuxarı olmalıdır. Bu da onların müəyyən həyat təcrübəsinə malik olması üçün vacibdir. Yaxşı olardı ki, övladlığa götürdükləri uşaqla aralarında yaş məsafəsi ən azı 18 yaş olmalıdır. Bir uşağı övladlığa götürərkən çalışmaq lazımdır ki, köpəlikdən götürülsün. Bu uşağın həmin ailənin qaydalarına uyğunlaşması, xarakterik xüsusiyyətlərinə götürməsi üçün çox mühümdür. Valideyn namizədlər 3-6 yaşlı uşaqlarda güvən hissəsinin formalaşdığını nəzərə almalı, həmin dövrlərdə uşaqla davranışlarda daha diqqətli olmalıdırlar. Ümumiyyətlə övladlığa uşaq götürən valideynlər uşaqları ilə mütəmadi vaxt keçirməli, çətinlik çəkdiqləri məqamlarda isə mütəxəssislərə müraciət etməlidirlər".

Nailə Məhərrəmovə

Azərbaycanın Birləşmiş Millətlər Təşkilatına üzv olmasından 28 il ötür

Müasir dünyada Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz uğurlu xarici siyasət xəttini davam etdirir, beynəlxalq aləmdəki mövqeyini artıraraq, bu münasibətləri möhkəmlətməyə önəm verir. Dövlət başçısı xarici siyasət məsələlərini daim diqqət mərkəzində saxlayaraq, diplomatiyamız qarşısında duran prioritet vəzifələri müəyyənləşdirərək, onların planlı və ardıcıl surətdə həyata keçirilməsini təmin edir. Təbii ki, dünya siyasətinin formalaşmasında aparıcı rol oynayan dövlətlərlə və beynəlxalq təşkilatlarla qarşılıqlı münasibətlərinin tənzimlənməsi və inkişaf etdirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan qarşıya çıxan bir sıra mühüm problemlərin, ilk növbədə, dövlət müstəqilliyinin qorunub-saxlanması və möhkəmləndirilməsi, Dağlıq Qarabağ probleminin sülh yolu ilə həll olunması, bazar iqtisadiyyatı istiqamətində islahatların həyata keçirilməsi və s. proseslərdə bu qarşılıqlı əlaqə və münasibətlərə xüsusi olaraq diqqət ayırır. Qısa müddət ərzində, Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı, İslam Konfransı Təşkilatı, Türk Dövlətləri Birliyi, Müstəqil Dövlətlər Birliyi, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, Ümumdünya Bərpa və İnkişaf Bankı və İslam İnkişaf Bankının üzvü oldu, Parlamentlərarası İttifaq, Avropa İttifaqı, Avropa Parlamenti, NATO və başqa beynəlxalq və regional qurumlarla qarşılıqlı faydalı əlaqələr yaratdı.

Azərbaycan bir çox beynəlxalq təşkilatlarla yanaşı, Birləşmiş Millətlər Təşkilatına da üzv olub. BMT Baş Məclisinin 1992-ci il martın 2-də keçirilmiş 46-cı sessiyasında Azərbaycanın bu təşkilata üzv olması ilə bağlı qətnamə qəbul edilib. BMT-nin Nyu-Yorkdakı iqamətgahı qarşısında təşkilatın 181-ci üzvünün - Azərbaycanın dövlət bayrağı qaldırılıb. 1992-ci il martın 6-da Azərbaycanın BMT yanında daimi nümayəndəliyinin fəaliyyətə başlaması ölkəmizin bu qurum ilə əməkdaşlığının qurulmasına əlverişli imkan yaradıb. Həmin ilin noyabrında isə, BMT-nin ölkəmizdə daimi nümayəndəliyi açılıb. Azərbaycanın BMT yanında daimi nümayəndəliyi, qısa müddətdə həm təşkilat, həm də onun ixtisaslaşdırılmış qurumları ilə siyasi, iqtisadi, elmi-texniki, mədəni və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq qurub.

Azərbaycanın BMT-yə üzv qəbul olunması Ermənistanın ölkəmizə qarşı təcavüzünün genişləndiyi bir vaxtda beynəlxalq birliyin diqqətinin münasibətlərinin baş verən hadisələrə cəlb edilməsi və dünya ictimaiyyətində obyektiv rəyin formalaşdırılması istiqamətində vacib rol oynayıb. 1992-1993-cü illərdə Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün genişlənməsi ilə əlaqədar Təhlükəsizlik Şurası sədrinin 6

bəyanatında, eləcə də, qurumun 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığının zəruriliyi bildirilib. İşğalçı ölkənin silahlı qüvvələrinin zəbt olunmuş Azərbaycan ərazilərindən dərhal çıxarılması, atəşkəsin təmini və münasibətlərin danışıqlar yolu ilə həlli tələb edilib. Azərbaycanın BMT-yə üzv olması yenidən müstəqilliyini bərpa etmiş bir ölkə üçün dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı əlaqələrin qurulmasına, xalqımızın haqq səsinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında önəmli rol oynayıb.

Qarşılıqlı səfərlərin və görüşlərin keçirilməsi də Azərbaycanın BMT ilə münasibətlərinin inkişafına töhfəsini verib. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev bir neçə

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibəti ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi dörd qətnamənin hələ də yerinə yetirilmədiyini bəyan edib və onların həyata keçirilməsinin işlək mexanizminin yaradılmasını əsas məsələ kimi irəli sürüb. Dövlətimizin başçısı bildirib ki, təkmilləşdirilmiş Təhlükəsizlik Şurası daha gəniş tərkiibli, daha çox məsuliyyətli və demokratik, onun iş metodları daha şəffaf olmalı, XXI əsrin yeni təhdidləri, riskləri və təhlükələrinə daha operativ cavab verməlidir. Həmin il oktyabrın 29-da BMT Baş Məclisinin sessiyasında Azərbaycan nümayəndə heyətinin təşəbbüsü ilə "Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində vəziyyət" adlı məsələ iclasın gündəliyinə salınmışdır. Daha sonra BMT Baş Məclisinin 2006-cı il sentyabrın 7-də keçirilən 60-cı sessiyasının 98-ci plenar iclası və 2008-ci il martın 14-də keçirilən 62-ci sessiyanın 86-cı plenar iclasında "Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində vəziyyət" adlı qətnamələr qəbul edilib. Həmin sənədlərdə Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində ermənilərin məskunlaşdırılması, həmin torpaqlarda yanğınların törədilməsi pislənir, Təhlükəsizlik Şurasının məlum dörd qətnaməsinə istinad edilməklə, erməni silahlı qüvvələrinin

deməkdir: "Bu qələbə Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Bu qələbə Azərbaycan dövlətinin qələbəsidir, siyasətimizin təntənəsidir".

Prezident İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, ədalətin və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin qorunmasını BMT Təhlükəsizlik Şurasında özünün prioritet məqsədi kimi qarşıya qoyan ölkəmiz, iki il ərzində, qurumun qeyri-daimi üzvü kimi uğurlu fəaliyyətini davam etdirmiş, sədrliyi dövründə beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin qorunmasına töhfələrini vermiş, Şuranın gündəliyində duran məsələlərin müzakirəsində fəal rol oynamış və daim öz qətiyyətli mövqeyini ortaya qoymuşdur.

2012-ci il mayın 4-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi və BMT-nin Baş Katibi Pan Gi Munun iştirakı ilə Təhlükəsizlik Şurasının "Terror aktlarının beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyə törətdiyi təhdidlər: Terrorçuluqla mübarizə üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsində beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi" mövzusunda yüksək səviyyəli iclası keçirilmişdir. Azərbaycan beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi və qorunmasında, davamlı inkişaf və demokratikləşmə prosesində BMT-nin vacib rol oynadığını qəbul edir. Dövlət başçısı çıxışlarının birində vurğulayıb ki, Təhlükəsizlik Şurasına üzvlük müddətində Azərbaycan beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsinə, ədalətin təmin edilməsinə mühüm töhfələr vermiş və beynəlxalq siyasi proseslərin fəal iştirakçısına çevrilmişdir.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Assambleyasının 72-ci sessiyasında Prezident İlham Əliyevin çıxışı bir sıra aparıcı beynəlxalq siyasi dairələr tərəfindən tarixi və mükəmməl çıxış olaraq qiymətləndirildi. "İşğalçı Ermənistan 25 ildən çoxdur ki Azərbaycanın 20 faiz ərazisini - Dağlıq Qarabağı və digər 7 rayonunu işğal altında saxlayır", - deyərək xatırladan Prezident İlham Əliyev BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə məhəl qoymayan işğalçı Ermənistanın qarşı beynəlxalq sanksiyaların qəbul edilmədiyini təəssüflə vurğulayıb və qeyd edib ki, belə bir halın mövcudluğu bilavə-

Bir sözlə, Azərbaycan beynəlxalq aləmdə öz layiqli yerini tutub, BMT-də söz sahibi olan dövlətlərdən birinə çevrilib. Bu isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən xarici siyasət kursunun ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla inkişaf və davam etdirilməsinin nəticəsidir.

dəfə BMT Baş Məclisinin iclaslarında iştirak edib. Bu universal beynəlxalq təşkilatın tribunasından ölkəmiz ilə bağlı, xüsusilə, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü və Dağlıq Qarabağ problemi haqqında həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırıb. 2000-ci ilin sentyabrında BMT-nin "Minilliyin Sammiti"ndə çıxış edən Ulu Öndər Heydər Əliyev dünyada sülhün və təhlükəsizliyin qorunmasında bu beynəlxalq təşkilatın mühüm rol oynadığını qeyd edərək, regional münasibətlərin, o cümlədən, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin aradan qaldırılmasına dair Azərbaycanın mövqeyini bir daha bildirib. Ümummilli Lider Heydər Əliyev çıxışında bəşəriyyətin üzləşdiyi problemlərin həllində BMT-nin fəaliyyətini daha da gücləndirmək məqsədilə təşkilatda islahatların aparılmasının zəruriliyini vurğulayıb.

BMT Baş Məclisinin 2004-cü ilin sentyabrında keçirilən 59-cu sessiyasında çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev

işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən dərhal, tamamilə və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb olunub. Qətnamələrdə Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyünə hörmət ifadə olunmuş, doğma torpaqlarından qovulmuş azərbaycanlıların yurdlarına qayıtmaq hüququ bir daha təsdiqlənib.

Azərbaycanın BMT-nin ixtisaslaşmış qurumları ilə də səmərəli əməkdaşlığı mövcuddur. Ölkəmizin BMT-nin ixtisaslaşmış qurumları ilə əlaqələri siyasi, iqtisadi, sosial, humanitar, təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində həyata keçirilir. 2011-ci il oktyabrın 24-də Azərbaycanın heyətində çox əlamətdar və tarixi hadisə baş vermişdir. BMT Təhlükəsizlik Şurasına seçkilərdə Azərbaycan bu mötəbər təşkilatın üzvü seçilmişdir. Gərgin şəraitdə keçən və bir neçə turdan ibarət səsvermədə 155 ölkə Azərbaycanın namizədliyini dəstəkləyərək, etimad göstərərək, ölkəmizi bu mötəbər təşkilata üzv seçmişdir. Prezident İlham Əliyev bu əlamətdar hadisə münasibətilə bəyanatında

site problem etrafındakı kilil standartların göstəricisidir. Eyni zamanda, qeyd olunub ki, Ermənistanın siyasi rəhbərliyi hər vəchlə status-kvonun dəyişilməz olaraq qalmasını və danışıqlar prosesinin ləngiməsinə, qarşısının alınmasına cəhdlər göstərir: "Ermənistan status-kvonun dəyişməz qalması üçün əlindən gələni edir, substantiv danışıqların qarşısını alır. Ermənistan kimi despotik, korrupsiyaya uğramış, uğursuz dövlət uzun illərdir beynəlxalq hüquq pozmağa müvəffəq olur".

Bir sözlə, Azərbaycan beynəlxalq aləmdə öz layiqli yerini tutub, BMT-də söz sahibi olan dövlətlərdən birinə çevrilib. Bu isə Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən xarici siyasət kursunun ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla inkişaf və davam etdirilməsinin nəticəsidir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilmiş ilk tarixi abidə

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə İçərişəhərin Şirvanşahlar sarayı kompleksi və Qız qalası ilə birgə YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi 20 illiyi qeyd olunacaq

Bu gün Azərbaycanla YUNESKO arasında əlaqələr davamlı şəkildə həyata keçirilir. Bu istiqamətdə Heydər Əliyev Fondunun apardığı məqsədyönlü fəaliyyəti xüsusi qeyd etməliyik. Azərbaycan maddi və mənəvi irsinin YUNESKO-nun nadir əsərləri sırasına daxil edilməsi beynəlxalq əməkdaşlığın əsas göstəriciləridir. Belə ki, Muğam sənətinin, Aşıq sənətinin, Novruz bayramının, Tar ifaçılıq sənətinin və s. YUNESKO-nun nadir, şah əsərləri sırasına daxil edilməsi Azərbaycanla bu təşkilat arasında olan əməkdaşlığın davamlılığını diqqətə çatdırır. Sadaladığımız nadir irsin bu siyahıya daxil edilməsində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSEKO-nun xoş məramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın rolu xüsusidir.

Belə bir layihələri həyata keçirən Fondun prezidentinin humanizm ideyalarının beynəlxalq aləmdə əks-səda doğurmasının nəticəsidir ki, Mehriban Əliyevaya bu təşkilatın xoşməramlı səfiri adı verilmişdir.

2020-ci ildə Azərbaycan xalqının milli sərvəti olan İçərişəhərin Şirvanşahlar sarayı kompleksi və Qız qalası ilə birgə YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsinin 20 illiyi tamam olur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə İçərişəhərin YUNESKO-nun Ümumdünya

İrs Siyahısına daxil edilməsinin 20 illiyinin qeyd olunması haqqında Sərəncam imzalayıb.

Hər bir azərbaycanlının qəlbində qürur hissi doğuran bu "muzey-şəhər" ölkəmizin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilmiş ilk tarixi abidəsidir. İçərişəhərin Qız qalası və Şirvanşahlar sarayı komp-

leksi ilə birgə YUNESKO-nun 2000-ci ildə keçirilmiş Ümumdünya Mədəni İrs Komitəsinin 24-cü sessiyasında Ümumdünya İrs Siyahısına salınması onun ümumbəşəri dəyər kimi qəbul edilməsinin və layiqincə qiymətləndirilməsinin göstəricisi olmuş, eyni zamanda, Azərbaycanın YUNESKO ilə mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq əlaqələrinin

inkişafına güclü təkan vermişdir.

Sərəncama əsasən, İçərişəhərin YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına ölkəmizin daxil edilmiş ilk tarixi məkanı olduğunu nəzərə alınaraq "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə birlikdə İçərişəhərin YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına salınmasının 20 illiyinin qeyd olunmasına dair tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirəcək. Ölkəmizin orta əsrlərdə yüksək inkişaf etmiş şəhərsalma sənətinin misilsiz yadigarı olan bu unikal məkandakı Qız qalası, Şirvanşahlar sarayı kompleksi, məscidlər, karvansaralar və digər tarixi abidələr Azərbaycan memarlığının parlaq nümunələridir.

İçərişəhərdə yerləşən məşhur memarlıq abidələri Qız qalası və Şirvanşahlar Sarayı kompleksləri Azərbaycan memarlığının inciləri hesab edilir. Bunlardan başqa qoruq ərazisində onlarla tarixi-memarlıq abidələri - məscidlər, karvansaralar, hamamlar, yaşayış evləri - yerləşir, bir neçə muzey, səfirlik, otel, ticarət obyektləri fəaliyyət göstərir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin diqqəti və qayğısı nəticəsində 1977-ci ildə tarix-memarlıq qoruğu statusu almış, 1985-ci ildə Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu elan edilmişdir. 2000-ci ildə isə, Qız Qalası və Şirvanşahlar sarayı kompleksi ilə birlikdə UNESCO Ümumdünya İrsi Siyahısından Ümumdünya İrsi Siyahısına daxil edilmiş ilk obyektir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

YAP Xızı rayon təşkilatının təsis edilməsinin 27 -çi ildönümü qeyd olunub

zi ilk partiya təşkilatlarında 1877 nəfər partiya üzvü vardır. Onlardan 866-sı qadınlar, 819-u isə gənclərdir. Tədbirdə çıxış edən YAP Xızı rayon təşkilatının qadınlar şurasının sədri Jalə Süleymanova qadınların partiyada və cəmiyyətdə ro-

Düənən YAP Xızı rayon təşkilatının təsis edilməsinin 27 -çi il dönümü ilə bağlı rayonun Heydər Əliyev Mərkəzində tədbir keçirilib. Tədbirdə YAP Xızı rayon təşkilatının idarə heyətinin və şura üzvlərinin, qadınlar şurasının və gənclər

birliyinin üzvləri, ərazi ilk partiya təşkilatlarının sədrləri iştirak ediblər. Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Xızı rayon təşkilatının sədri Fərrux Haqverdiyev Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranmasından, keçdiyi şərəfli, qürurverici

tarixi yoldan, cəmiyyətdə rolundan və rayonda partiya üzvlərinin fəaliyyətindən danışdı. Bildirib ki, YAP xalqın və dövlətin maraqlarına əsaslanan siyasət aparması və fəaliyyət göstərməsi ilə nəinki ölkəmizdə, ümumiyyətlə Cənubi Qafqazın ən aparıcı lider partiyası

kimi tanınır və qəbul edilir: "Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam etdirən Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə YAP daha da inkişaf etməkdədir. Xalqın bu partiyağa inam və etmədi böyükdür. 9 fevral parlament seçkilərində YAP-ın növbəti dəfə qələbə qazanaraq parlamentdə coxluğa sahib olması deyilənlərə əyani misal ola bilər. YAP qələblər və zəfərlər pariyasıdır". F.Haqverdiyev çıxışında onu da bildirib ki, YAP Xızı rayon təşkilatının 40 əra-

lundan danışdı. Rayon gənclər birliyinin sədr müavini Səidə Dadaşova isə gənclərin ölkəmizin ictimai siyasi həyatında fəallığından söhbət açıb.

Çıxışlardan sonra partiya sıralarında aktiv fəaliyyətlərinə görə Məmmədov Əlyar Nəsim oğlu, Qasımovna Seyidcahan Mirəbdürlü qızı və Həsənova Pərvanə Saday qızı YAP Xızı rayon təşkilatının Fəxri Fərmanı ilə təltif ediliblər.

Rəfiqə

“Milli Şura” gənclərin həyatlarını zəhərləyib - iddia müxalifətçidəndir!

Tural Abbaslı: “Təəssüf edirəm ki, biz vaxtikən gəncliyimizi fəda edib, belələrini tanıtmışdıq”

“Milli Şura”nın sədri Cəmil Həsənlinin AXCP sədri Əli Kərimlinin təsiri altında siyasi gündəmdə qalmaq cəhdləri “Ağ partiya”nın sədri Tural Abbaslının sərt tənqidinə səbəb olub. Belə ki, “Milli Şura” rəhbərliyinin gah etiraz aksiyaları keçirmək, gah da parlament seçkilərini “boykot” etmək ətrafındakı oyunbazlıqlarının düşərgənin imicinə köklü zərbə vurduğunu deyən T.Abbaslı belə halların yolverilməz olduğunu, ümumiyyətlə, radikal kəsimin ümummüxalifət adına ləkə vurduğunu iddia edib. Məhz sözügedən qarşıdurmalar sonradan sosial şəbəkədə ağır tənqidlərə, hətta söyüşlərə çevrilmişdi. Bu məsələdə AXCP sədri Əli Kərimlinin “facebook” trolları onun təlimatlarına əsasən, aşırı təhqirlərlə qarşı tərəflərin ittihamlarını kölgədə qoymağa cəhd göstərmişdilər. Ancaq bu plan da özünü doğrultmadı və bunun sübutudur ki, söz atışmaları hələ də davam edir, tərəflər bir-birlərini müxalifətə xəyanət etməkdə günahlandırır.

“2013-cü ildə Cəmil Həsənlini heç kim tanıyırdı, indi də tanıyır”

Məhz bu ərəfələrdə T.Abbaslı C.Həsənlə hələ 2013-cü ildə keçirilən prezident seçkisində ən ciddi dəstəyi göstərdiklərini iddia edərək, “Milli Şura” sədrinin onları “uşaq-muşaq” adlandırmasına kəskin tonda cavablar vermişdi. Ümumiyyətlə, “Ağ partiya” sədri müxalifətyönlü saytların birinə C.Həsənlini, eləcə də “Milli Şura”nın dirijoru hesab edilən AXCP sədri Ə.Kərimlini ifşa edən açıqlamalar verib. Müxalifət düşərgəsində artıq özünəməxsus yerləri olduğunu iddia edən T.Abbaslı C.Həsənlə və ətrafına “biz təsa-

düfi adamlar deyilik” mesajını verib, üstəlik, digər sərt ifadələrini işə salıb. Misal üçün, o özünün və

dəstəkçilərinin C.Həsənlinin heç vaxt ciddi siyasətçi olaraq qəbul etmədiklərini vurğulamaqla yana-

şı bildirib ki, 2013-cü ildə ölkənin siyasi arenasında bu ad heç bir mənə kəsb etmədi. “Yalnız 2005-ci ildə partiyanın qərarına (AXCP-nin parlament seçkilərini boykot qərarı nəzərdə tutulur - R.N.) tabe olmayıb, parlamentdə oturduğuna görə partiyadan qovulan orta statistik tarixçi, alim kimi yadda qalırdı”- deyən T.Abbaslı C.Həsənlinin nəinki Biləcəriyindən, hətta yaşadığı ərazidən - Yasamaldan o tərəfdə tanınmadığını xüsusi ilə xatırladı. Müxalifətçi partiya sədri onu da iddia edib ki, ümumiyyətlə, C.Həsənlinin siyasətə gətirilməsində vaxtilə özünün təmsil olduğu Müsavat partiyasının rolu var və bu gün qarşı tərəf bu faktı unutmalı, zamanında ona siyasi dəstək göstərmiş şəxslərə həqarətlər etməməlidir, əksinə, boynuna götürdüyü öhdəliklərə əməl etməlidir.

“Cəmil Həsəni eyforiyadadır...”

“Ağ partiya” sədri C.Həsənlinin Rüstəm İbrahimbəyovun dublyor aktoru olduğunu da xatırladı və onu da deyib ki, məhz 2013-cü ildə “Milli Şura”da Müsavat-AXCP maraqlarının kəskin qarşıdurması yaşanırdı. “Buna görə də C. Həsəni R.İbrahimbəyovun dublyor aktoru kimi “Milli Şura”ya sədr seçildi”-deyən T.Abbaslıya görə, sadəcə olaraq, Həsəni bu rola o qədər aludə oldu ki, artıq özünü “bö-

yük siyasi xadim” hesab edir. “Əgər bununla bağlı bir sorğu keçirilsə, onda “Milli Şura” C.Həsənlini namizəd elan etdiyi günə qədər cəmiyyətdə onun adının xatırlanmadığını müəyyənləşdirmək olar”-müxalifətçi partiya sədri bildirib. O cümlədən, C.Həsənlinin eyforiyaya qapıldığını, hətta bu məsələyə o qədər aludə olduğunu sanaraq, onlara dəstək göstərməyənləri müxalifətçi kimi qəbul etməməsi iddiasını siyasi klounluq kimi qiymətləndirib. SİTAT: “C.Həsəni hazırda eyforik vəziyyətdədir. O, artıq kiməsə müxalifət lisenziyası verə biləcəyini düşünəcək qədər bir atmosfərə salınıb və zənn edir ki, kimisə müxalifət sayar və ya kimisə saymaya bilər. Guya ki, onun fikri kimlər üçünə önəmlidir. Ancaq o, kökündən yanılır və yaxşı olardı ki, özünün haradan-haraya gəlməsi barədə düşünsün. Təəssüf edirəm ki, biz vaxtikən gəncliyimizi fəda edib, belələrini tanıtmışdıq. Əgər biz zamanında belələrini yox, özümüzü tanıtısaydıq, bu gün bu məsələləri diskussiya etməzdik”.

Beləliklə, C.Həsənlinin T.Abbaslına və s. müxalifətyönlü tərəfləri təhqir hədəfinə götürməsi onun özünə ciddi zərbə vurmuş oldu. Artıq ortaya çıxan ciddi və danılmaz faktlar da bütün deyilənləri təsdiq etmiş olur. Hər halda, görünən “dağ” nə belədir, yaxud, “kor-kor, gör-gör...”

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Əli Kərimlini ağır fəlakət gözləyir

“Milli Şura”, Müsavat, AXCP və digər partiyalarının funksionerləri sosial şəbəkələrdə azad və demokratik şəkildə keçirilən parlament seçkilərinin nəticələrinə kölgə salmaq üçün kampaniya aparır, hətta etiraz aksiyaları keçirəcəklərini bəyan edirlər. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz müxaliflərin hay-küylərinin arxasında xarici maraqlı dairələrin sifarişləri dayandığını bildirdilər.

Vəhdət partiyasının sədri, millət vəkili Tahir Kərimli: “Müxaliflər daim bir-birlərini satqınlıqda ittiham ediblər”

- Əvvəla müxalifət seçki öncəsi də parçalanmış vəziyyətdə idi. Bildiyiniz kimi, AXCP və “Milli Şura” seçkilərdə iştirak etməkdən imtina etmişdir. Müsavat və “REAL” partiyaları seçkilərdə iştirak etmək qərarına

gəlmişdilər. Bunların arasında qarşılıqlı ittiham o dərəcədə dərin ki, birləşib, birgə hansısa bir aksiya keçirmək imkanları hədsiz məhduddur. Müxaliflər daim bir-birlərini satqınlıqda ittiham ediblər. Yeni onların arasında ittihamları o dərəcədə dərin ki, bunların hansısa aksiya keçirmək istəkləri mümkünsüzdür. Çünki bunları bir-birlərini satqınlıqda daima ittiham ediblər, seçkiyə getməyənlər, seçkiyə gedənləri xəyanətdə ittiham ediblər, seçkiyə gedənlər isə seçkiyə getməyənləri xalqi seçki hüququndan məhrum etməkdə ittiham ediblər. Bir sözlə, müxalifət özünü tam itirmiş vəziyyətdədir və toparlana bilmir. İsa Qəmbər başqanlıqdan getdikdən sonra demək olar ki, tam şəkildə susqunluq vəziyyətindədir, “REAL”-da İlqar Məmmədova münasibət birmənalı deyil, radikal mövqə sərgiləyən Əli Kərimli artıq AXCP-də arzuolunmaz şəxsə çevrilib. Belə vəziyyətdə adları çəkilən qüvvələrin birləşib aksiya keçirməkləri cəhdləri uğursuzluğa düşər olacaqdır.

“Azadlıq Hərəkatçıları” Birliyinin sədri Təhmasib Novruzov: “Müxalifət özünü ifşa edib”

- Sadaladığınız başbəla qurumların seçkilərin azad və demokratik keçirilməsində heç bir maraqları yoxdur. Çünki azad və demokratik seçki keçirilməsini istəyən istənilən qurumun, ilk növbədə, cəmiyyətin inkişafına dair konsepsiyası, proqramı olmalı, bu proqramın reallaşması naminə hakimiyyət uğrunda mübarizə aparmalı və bu mübarizədə də hansısa kənar qüvvələrə deyil xalqa, seçkilərə güvənməlidir. Bunlarda dediklərimin heç biri yoxdur. Guya ölkədə demokratiyanın inkişafını istəyirlər, amma onların arzuladıqları, daha doğrusu, istedikləri o demokratiyanın dəyərləri nələrəndir ibarətdir, bu haqda danışırlar. Azərbaycanda de-

mokratiya o həddə çatıb ki, ölkənin ən ucqarında yaşayan istənilən vətəndaş ölkə başçısı ilə birbaşa əlaqə saxlaya və fikirlərini çatdırı bilər. İstənilən şəxsin sosial şəbəkələrdə, mətbuatda azad şəkildə fikirlərini ifadə etmək hüququ var. Vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı üçün dövlət dünyanın heç bir ölkəsində analoqu olmayan, dünya ictimaiyyətinin də böyük marağına səbəb olan layihələr reallaşdırır. Yeni bizdə demokratiya ilbət sürətlə inkişaf edir ki, bu da cəmiyyətin saflaşmasına, insanların rahat və firavan yaşamasına hesablanmış ən mühüm addımlardandır. Belə olduğu halda bunlar hansı demokratik dəyərlərdən danışırlar? Anarxiya istəyirlər? Yoxsa kaos yaradılmasına çalışırlar? Bəlkə, bəzi ölkələrdə olduğu kimi, əxlaqi dəyərlərimizi demokratiya adı altında qurban verməliyik? Bütün dünyanın gözləri qarşısında Azərbaycan parlamentinə seçkilər yüksək fəallıqla, demokratik şəkildə keçirildiyi, qüsurlara yol verən bütün məntəqə və dairə komissiyaları araşdırılaraq cəzalandırıldığı, bir çox dairələrdə və məntəqələrdə seçkilərin nəticələri ləğv edildiyi və bu araşdırmaların hələ də davam etdiyi halda bunların “aksiya” keçirmək istəkləri, heç şübhəsiz, həmişə olduğu kimi yenə ağalarının sifarişidir. Onlara lazım olan real nəticə deyil, istəkləri varlıqlarını nümayiş etdirib, fon yaradıb milyonları qamarlamaqdan ibarətdir. Bu isə, siyasət deyil, siyasi dəllallıqdır, siyasi oyunbazlıqdır. Sadəcə ona sevinmək lazımdır ki, onların iç üzü cəmiyyətə artıq məlumdur və belə destruktiv fəaliyyətləri ilə yalnız özlərini daha çox ifşa edirlər.

GÜLYANƏ

Beynəlxalq humanitar hüquq normalalarının yaranmasında BMT Baş Məclisinin qətnamələri də mühüm rol oynayır. BMT Nizamnaməsinin 10-cu maddəsinə müvafiq olaraq Baş Məclisin fəaliyyətinin əsas məsələləri üzrə qəbul etdiyi qətnamələr hüquqi məcburi aktlar kimi qiymətləndirilə və beynəlxalq hüquq norması kimi tanına bilməz. Bununla belə Baş Məclisin bir çox qətnamələri beynəlxalq hüquqda norma yaratma fəaliyyəti üçün baza rolunu oynayır. Q.İ.Tunkin haqlı olaraq, qeyd edir ki, "Baş Məclisin qətnamələrinin bir qayda olaraq, tövsiyələr olmasına baxmayaraq, beynəlxalq hüquq normalasının yaradılması prosesində böyük əhəmiyyət kəsb edir".

Baş Məclisin qətnamələri bir tərəfdən dövlətləri yeni konvensiyaların hazırlanmasına istiqamətləndirir, digər tərəfdən, gələcək normalaların məzmununu qabaqcadan formalaşdırır. Bu cəhətdən BMT Baş Məclisi tərəfindən qəbul edilmiş "Silahlı münaqişə zamanı mülki əhalinin mühafizəsinin əsas prinsipləri", "Hərbi cinayətlərdə və beşəriyyətə qarşı cinayətlərdə müqəssir olan şəxslərin aşkara çıxarılması, həbs edilməsi, təhvil verilməsi və cəzalandırılması haqqında beynəlxalq əməkdaşlığın prinsipləri", "Qadın və uşaqların fəvqəladə hallarda, silahlı münaqişələr dövründə müdafiəsi haqqında" Bəyannamə; "Silahlı münaqişə zamanı ətraf mühitin mühafizəsi haqqında" qətnaməsi və s. beynəlxalq humanitar hüququn inkişafı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Beynəlxalq humanitar hüququn yardımçı mənbəyi kimi onun təfsiri və müdafiəsi inkişafı üçün Beynəlxalq Məhkəmə təcrübəsi böyük rol oynayır. Burada söhbət ilk növbədə, Nürinberq, Tokio, Yuqoslaviya və Ruanda Beynəlxalq Cinayət Tribunalının çıxardığı hökmlərdə öz əksini tapmış müddəələrdən gedir. Həmin hökmlərdə beynəlxalq humanitar hüquq normalaları tətbiq olunmaqla yanaşı təfsir olunur, mahiyyəti açıqlır və hüquqi məzmunu aydınlaşır. Nürinberq Hərbi Tribunalı hökmlərində öz əksini tap-

yaradılması və inkişafında birinci dərəcəli rol oynamışdır. Beynəlxalq münaqişələr zamanı BQXK döyüşən tərəflər arasında həmin konvensiyalara əlavə olaraq xüsusi sazişlər bağlanılmasına nail olmuşdur. Beynəlxalq Qırmızı Xaç və Qırmızı Aypara Hərəkatının Nizamnaməsinin 5-ci maddəsinə əsasən, BQXK-nin vəzifələrindən biri silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan beynəlxalq humanitar hüququn müddəalarını izah etmək onlar haqqında biliklərin yaymaq və onun inkişafını hazırlamaqdır. 135 ildən artıq müddətdir ki, BQXK Cenevrə Konvensiyalarının qəbul edilməsinin təşəbbüsçüsü və yaradıcısı kimi tanınır. Cenevrə Konvensiyalarının yenidən nəzərdən keçirilməsi və ya hüququn hər hansı aspekti ilə bağlı məsələ, qarşıya çıxdığı halda BQXK silahlı münaqişələr zamanı toplanmış təcrübəyə istinad edərək tamamlanmağa və ya inkişaf etdirilməyə ehtiyacı olan norma üzərində diqqətin cəlb edilməsi üçün müvafiq sənədlər toplayır. Sonra hökumət ekspertləri, BQXK və digər humanitar təşkilatların mütəxəssislərinin iştirakı ilə konvensiya layihələri hazırlanır. Layihələr Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin konfransının baxışına verilir. Konfrans zəruri hallarda düzəlişlər edərək, onları təsdiq edir. Bundan sonra isə, layihə Cenevrə Konvensiyalarının depozitarisi olan

mühafizəsinə aid normaların hazırlanması sahəsindəki fəaliyyəti BMT Baş Məclisinin 9 dekabr 1993-cü il tarixdə qəbul etdiyi "Birləşmiş Millətlər Təşkilatının beynəlxalq hüquq onilliyi" qətnaməsində (48/30) xüsusi olaraq qeyd olunmuşdur. Fikrimizcə, beynəlxalq humanitar hüquq sahəsində kodifikasiya işi aparılmaqla bu sahədə olan normalar müəyyən sistemə salınmışdır. Hazırda bu sahədə diqqət yeni normaların qəbul edilməsindən daha çox qəbul edilmiş normaların icrasının təmin edilməsinə verilməlidir. Əlbəttə, bu fikir heç də tarixi şəraitə müvafiq olaraq qüvvədə olan normaların təkmləşdirilməsi və qarşıya çıxan ictimai münasibətlərin tənzimlənməsi üçün yeni normaların qəbul edilməsini inkar etmir. 1864-cü ildə Cenevrədə "Quru müharibələri zamanı yaralı və xəstələrin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında" Konvensiyanın qəbul edilməsi ilə beynəlxalq humanitar hüquq sahəsində beynəlxalq hüquqi müqavilələrin bağlanmasına başlandı. Beynəlxalq humanitar hüquq sahəsində qəbul edilmiş beynəlxalq hüquqi sənədləri nizama salma obyektlərinə görə aşağıdakı növlərə ayırmaq olar:

1. Quru müharibələrinin qanun və adətləri haqqında: 1. Quru müharibəsinin qanun və adətləri haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığın artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Beynəlxalq humanitar hüquq normalalarının yaranmasına təsir edən amillər

miş müddələrin BMT Baş Məclisi tərəfindən beynəlxalq hüququn prinsipləri kimi tanınması da bunu təsdiq edir. Cenevrə Konvensiyaları normalalarının ciddi pozuntularına görə dövlətlər universal yurisdiksiyanı həyata keçirməklə beynəlxalq hüquq normalalarını tətbiq etmək səlahiyyətinə malik olurlar. Bu cəhətdən milli məhkəmə qərarları da yardımçı mənbə kimi əhəmiyyətli ola bilər. BMT Beynəlxalq Məhkəməsi Statutunun 38-ci maddəsinə müvafiq olaraq hüquqi doktrina da beynəlxalq humanitar hüququn yardımçı mənbəyi kimi qəbul edilməlidir. Hazırda qüvvədə olan humanitar hüququn təfsiri və realizasiyasına həsr olunmuş xüsusi doktrina - "Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi doktrinası" mövcuddur. Jan Pikte Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin norma yaratma fəaliyyətinə toxunaraq, göstərmişdir ki, "BQXK sayız-hesabsız hökumətlərarası konfranslarda iştirak etmişdir. BQXK-nin İsveçrə hökuməti tərəfindən Cenevrə Konvensiyalarına yenidən baxılması üçün çağırılan diplomatik konfranslarda ekspert kimi məşvərətçi səsə iştirak etmək hüququ vardır. Beynəlxalq hüquq normalalarının hazırlanmasına gəldikdə isə hamıya belə bir fakt məlumdur ki, BQXK özünün mövcudluğunun ilk vaxtlarından Cenevrə Konvensiyalarının

dövlətin icra hakimiyyəti orqanı-isveçrə Federal Şurasına verilir. Federal Şura Diplomatik Konfransı çağırmaq və ya təşkil etmək səlahiyyətinə malikdir. Cenevrə Konvensiyaları, məhz 1864, 1868, 1906, 1929, 1949, 1974, 1977-ci illərdə keçirilmiş Diplomatik Konfranslarda qanun qüvvəsinə minmişdir. BQXK nümayəndələri həmin konfranslarda ekspert qismində gündəlik olaraq, iştirak etmişlər. BQXK tərəfindən BHH-nin inkişafı, xüsusən silah münaqişələr, zamanı ətraf mühitin

1907-ci il) - Əlavə: Quru müharibəsinin qanun və adətləri haqqında Əsasnamə. 2. Hərbi əməliyyatlara başlamaq haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 3. Quru müharibəsi zamanı dövlət və şəxslərin hüquq və vəzifələri haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). Dəniz müharibəsi qanun və adətləri haqqında: 1. Dəniz müharibəsində Cenevrə Konvensiyası müddəalarının tətbiqi haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 2. Dəniz müharibə-

lərində tutma hüququndan istifadənin bəzi məhdudlaşdırmalar haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 3. Hərbi əməliyyatlar zamanı düşmən ticarət donanması gəmilərinin statusu haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 4. Ticarət donanması gəmilərinin hərbi gəmilərə dəyişdirilməsi haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 5. Toxunmaqla avtomatik olaraq partlayan sualtı minaların yerləşdirilməsi haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 6. Müharibə zamanı dəniz qüvvələri ilə bombardman haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 7. Dəniz gəmisinin təsis haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 8. Dəniz müharibələrində neytral dövlətlərin hüquq və vəzifələri haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 77 /9. Dəniz müharibəsi hüququ haqqında Bəyannamə 10. Döyüşən tərəflər arasında münasibətləri tənzimləyən dəniz müharibəsi qanunları. Beynəlxalq Hüquq İnstitutu tərəfindən qəbul edilmiş qaydalar (Dəniz müharibəsi haqqında Oksford qaydaları. Oksford. 9 avqust 1913-cü il). 11. Dəniz neytrallığı haqqında Konvensiya (Havana. 20 fevral 1928-ci il). 12. 22 aprel 1930-cu il. London müqaviləsinin IV hissəsində nəzərdə tutulmuş sualtı müharibələrin qayda-

ları haqqında Protokol (London. 6 noyabr 1936-cı il). 13. Dənizdə silahlı münaqişələrə tətbiq olunan beynəlxalq hüquqa aid San-Remo Qaydaları (San-Remo. iyun 1994-cü il). m Hava müharibələri qanun və adətləri haqqında 1. Hava şərtlərindən partlayıcı sursat və maddələrin atılmasının qadağan edilməsi haqqında Konvensiya (Haaqa. 18 oktyabr 1907-ci il). 2. Hava müharibəsi aparılması qaydaları. (Layihə 1922-ci ilin dekabr ayından 1923-cü ilin fevral ayına kimi Haaqada hüquqşünaslar komissiyası tərəfindən tərtib edilmiş, icra üçün məcburi qaydalar kimi qəbul edilməmişdir). IV. Silahlı münaqişə qurbanlarının mühafizəsi haqqında: 1. Quru müharibələri zamanı yaralı və xəstələrin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında Konvensiya (Cenevrə. 1864-cü il). 2. Quruda döyüşən silahlı qüvvələrdəki yaralı və xəstələrin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında Konvensiya (Cenevrə. 12 avqust 1949-cu il). 3. Dənizdəki silahlı qüvvələrin yaralı, xəstə və gəmi qəzasına uğramış üzvlərinin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında Konvensiya (Cenevrə. 12 avqust 1949-cu il). 4. Hərbi əsirlərlə rəftara dair Konvensiya (Cenevrə. 12 avqust 1949-cu il).

Vahid Öməröv,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

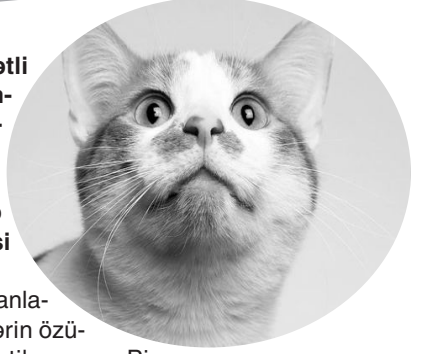
29 fevral

SƏS

Son səhifə

Pişiynin
şəfaverici gücü

Pişik qədər diqqətli və həssas olan ikinci ev heyvanı tapmaq çətinidir. Həddindən artıq sərbəst olduğuna görə özünə qarşı xüsusi qulluq tələb etmir.

Belə ki, ev heyvanlarının, xüsusilə pişiklərin özü-nəməxsus bioenergetikası var. Pişik nə qədər böyük olsa, onun enerji potensialı da o qədər çox olur və sahibinə daha çox kömək edir. Hissiyatı çox güclü olur, onu əhatə edən canlıların energetik sahələrini və insanların vəziyyətini xırdalığına qədər hiss edir. Ev pişiklərinin əksəriyyəti ailə üzvlərinə kömək etməyə cəhd göstərir, sahibinin ürəyi və ya qarın nahiyyəsi ağrısında həmin nahiyyəyə uzanıb ağrını özünə çəkir. Ehtimal ki, belə vaxtlarda pişik hansısa instinktlə uyğun hərəkət edir. Adətən bu, onun özü üçün heç bir təhlükə törətmir.

Ev pişiyi sahibini sakitləşdirir, arterial təzyiqin aşağı düşməsinə səbəb olur. Onun bioenergetikası baş və oynaq ağırlarını azaldır, zədələrin tez sağalmasına kömək edir, daxili orqanların iltihabı xəstəliklərini sağaldır. Müalicəvi təsir pişiyi əllə sıgallayarkən da baş verir.

Yeri gəlmişkən, xatırlatmağa dəyər ki, ABŞ-da qəribə hadisə baş verir. Ağır onkoloji xəstənin pişiyi həmişə sahibinin şiş olan yerində oturmuş. Qəribədir ki, pişik özü onkoloji xəstəliyə tutularaq ölüb, sahibi isə sağ qalıb...

Avroliqada 1/8 finalın püşkü atılıb

Avropa Liqası

1/8 final

"Başakşəhər" (Türkiyə) - "Kopenhagen" (Danimarka)

"Olimpiakos" (Yunanistan) - "Vulverhempton" (İngiltərə)

"Reynçers" (Şotlandiya) - "Bayer" (Almaniya)

"Volsburq" (Almaniya) - "Şaxtyor" (Ukrayna)

"İnter" (İtaliya) - "Xetafe" (İspaniya)

"Sevilya" (İspaniya) - "Roma" (İtaliya)

"Zalsburq" (Avstriya) / "Ayntraxt" (Almaniya) cütünün qarşılıqlı - "Bazel" (İsviçrə)

LASK (Avstriya) - "Mançester Yunayted" (İngiltərə)

Qeyd edək ki, 1/8 finalın ilk oyunları martın 12-də, cavab görüşləri martın 19-da olacaq.

Dünya futbol üzrə UEFA Avropa Liqasında 1/8 final mərhələsinin püşkü atılıb. İsveçrənin Nyon şəhərində keçiriləcək tədirdə 1/8 finala yüksələn 15 komanda və cavab oyunu bu gün keçiriləcək bir cüt iştirak edib.

Püşkatma zamanı klublar səpələnmişlər və səpələnmişlər səbətlərinə ayrılmayıb. Eyni ölkə təmsilçilərinin bir-biri ilə düşmələrinə də məhdudiyət qoyulmayıb.

Türkiyənin avrokuboklarda mübarizəni davam etdirən yeganə təmsilçisi "Başakşəhər" də rəqibini tanıyıb. İstanbul klubu 1/8 finalda "Kopenhagen"lə qarşılaşacaq. İlk matç Türkiyədə olacaq.

9 avtomobildən və iki evdən pul oğurlayan şəxs yaxalanıb

Yasamal rayonu ərazisində vətəndaşlara məxsus doqquz avtomobildən və iki evdən pul və meişət əşyaları oğurlamaqda, habelə S.İsmayılova qarşı dələduzluq etməkdə şübhəli bilinən Bakı şəhər sakini O.Həsənov rayon polis idarəsinin 26-cı polis bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, fevralın 24-də Xəzər rayonundakı evlərin birindən 550 ABŞ dolları və 3000 manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları oğurlamaqda şübhəli bilinən paytaxt sakinləri olan iki yeniyyətme kriminalistik tədqiqatlar idarəsinin və rayon polis idarəsinin 2-ci polis şöbəsi əməkdaşlarının birgə keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində yaxalanıb. Hər iki faktla bağlı araşdırmalar davam edir.

Suya olan tələbatınızı bu içkilərlə ödəməyin!

Yüksək hərəkət aktivliyi ilə əlaqədar olaraq, uşaqlarda su itkisi baş verir, ona görə də onların suya olan tələbatlarını məhdudlaşdırmaq olmaz. Trend bildirir ki, uşaqların suya olan tələbatını şirin kompot, meyvə şirəsi və digər içkilərlə əvəz etmək doğru deyil.

Çünki bu, iştahın zəifləməsinə gətirib çıxarır. Bununla yanaşı, yemək zamanı da uşaqlara çoxlu su verilməsi məsləhət deyil. Bu zaman mədənin su ilə dolması və mədə şirəsinin yuyulması həm iştahın zəifləməsi, həm də həzm prosesinin pozulması ilə nəticələnir.

Bakıda uşaqların bağçalara qəbulu elektron qaydada aparılacaq

Bakının məktəbəqədər tərbiyə müəssisələrinə uşaqların qəbulunda şəffaflığın təmin edilməsi ilə bağlı ölkə başçısının verdiyi tapşırıqların icrası ilə əlaqədar uşaq bağçalarına uşaqların qəbuluna dair elektron xidmətin yaradılması işləri başa çatıb. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən xəbər.az-a verilən xəbərə görə, valideyn-

lər evdən çıxmayaaraq, innovation əlavənin köməyi ilə bağçalarda boş yerlər barədə asanlıqla məlumat əldə edərək öz övladını paytaxtın uşaq bağçalarından birinə qeydiyyatda ala bilərlər.

Burada pilot layihə kimi Nizami rayonu seçilib. On gün ərzində personalın hazırlanması və öyrədilməsi ilə bağlı uşaq bağçalarında treninqlər keçiriləcək, bundan sonra isə qəbulun başlanması barədə elan veriləcək. Bu sistem mərhələli şəkildə Bakı şəhərinin bütün rayonlarında tətbiq ediləcək. Layihənin ikinci mərhələsində istifadəçinin "Elektron kabinetinin" yaradılması nəzərdə tutulub. Valideynlər buradan gündəlik menyu, həmçinin yemək və təlim-tərbiyə prosesi barədə foto-video hesabatları da əldə edə biləcəklər.

Şəxsi "Elektron kabinet"in köməyi ilə valideynlərlə məktəbəqədər tərbiyə müəssisəsi arasında əlaqələr də sadələşəcək. Arzu edənlər elektron formatda təkliflərini verə və mürciətin baxılması prosesinə nəzarət edə bilərlər.

Əlavə olaraq Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən bağçalarda təlim-tərbiyə prosesini əhatə edən yeni innovation layihələr və yeniliklərin hazırlanması da bildirilib.

Kevin de Brüyne Çempionlar Liqasında haftanın oyunçusu seçilib

Futbol üzrə UEFA Çempionlar Liqasının 1/8 finalının ən yaxşı oyunçusunun adı məlum olub. UEFA-nın rəsmi saytında yer alan məlumatda deyilir ki, haftanın ən yaxşısı "Mançester Siti"nin yarımmüdafiəçisi Kevin de Brüyne seçilib. Belçikalı futbolçu Serj Qnabri ("Bavariya"), Serxio Buskets ("Barselona") və Ussem Auarı ("Lion") geridə qoyub. Qeyd edək ki, K.De Brüyne "Real"la matçda (2:1) bir qol vurub və bir dəqiq qol ötürməsi edib.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətname: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SİA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600